

UJKELLET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Redac-
tor responsabilis—Felelős szerkesztő:
Jámbor Ferenc, Administrator delegat
si grant responsabilis—Felelős
igazgató: Schwartz Endre, Proprie-
tar—Tulajdonos: Fraternitas S. A.
R. de Editura, Registrul publico.
Junior periodeo No. 43, Dos. 880—
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Szerda, június 23.
1938—5698. Szíván 30.
XXI. évf., 142. szám.

Taxa postala
plátitá in num.
No. 244716, 929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerinti. — Az
„UJKELLET“ a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkjeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

Freud és a Nobel-díj

Freud Zsigmond, a világhírű tudós súlyos beteg s gyógyszer nélkül ékezett néhány nap előtt az angol fővárosba, miután bécsi otthonából legszükségesebb személyi tárgyait sem vihette magával. Londonban azonban megérkezése után két nappal már egy kis villát rendeztek be a nagybeteg Freudnak és családjának, amelynek vételárát az angol politikai, tudományos és művészvilág köréből adták össze. Egy héttel rá pedig mozgalmat indult, hogy a néhány hónap múlva esedékes Nobel-díjat ezúttal a lélekemlézés felfedezője nyerve el, hogy a tudós életének hátralévő részét minden anyagi gond nélkül tölthesse. A mozgalmat H. G. Wells, a világhírű író indította el s a javaslatot hírek szerint a stockholmi Nobel-bizottság körében is nagy megértéssel és szimpátiával fogadták. Így fog felelni a Hitlerizmusnak a Nobel-díj.

A „Könyvek Hónapja”

A könyvek népe csak meghatódással és a legmélyebb megértéssel tekinthet ama királyi kezdeményezés felé, mely Bucarestben megteremtette és a közelet homlokterébe helyezte a „Könyvek Hónapja” című kulturális alkotási, a román könyv népszerűsítésének ünnepe.

Az a királyi önkéntesség, mely a román falusi nép felnevelésére irányul, a könyv ünnepe, a betű népszerűsítésének akarata által egyik legértékesebb állomáshoz érkezett el.

Mert a tudatlanság, a betűhiány, mely a kezdetleges kultúrájú néptömegek egyik megdöbbentő tulajdonsága, a legjobb melegágya minden zavaros eszmének, minden alantas ösztön elszabadulásának.

Nem minden könyv érték, nem minden nyomtatott betű szolgálja a haladást, a felvilágosodást, az észszerűséget, a nemes emberi érzések kivirágzását, egyszóval: a magasabb humánitást, sőt!

Vannak könyvek — és napjainkban egyre több a számuk — amelyek a gyűlölet, a szellemi és erkölcsi zavar terjesztői, vannak lapok és folyóiratok, melyek kimondottan arra használják fel a nyomtatott betű varázsát, hogy a tömegek legalantasabb ösztöneit mozgósítsák.

A bucaresti „Könyvek Hónapja” azonban — amint az a királyi és a közéleti vezetők szavaiból kiveszhető — a legnemesebb értelemben vett könyvkultusz akarja megteremteni Romániában; a betű keresztül fényt akar gyújtani a kezdetleges agyakban, tanítani, nevelni, felélni akarja a félművelt városi és egészen műveletlen falusi tömegeket.

Ez egymagában is olyan óriási és olyan feladat, mely a legjelentősebb odaadást és a legmagasabb fokú lelkesedést érdemli meg.

De külön elismerés illeti meg azt a királyi gesztust is, mely az írók anyagi helyzetének, függetlenségének biztosítására irányul s a nagy ókori és középkori mecénások önzetlen kulturaszeretőire emlékeztet.

Mi kisebbségi írók és újságírók, különösen zsidó betűvetők, csak irigyléssel nézhetünk a nagyszerű kulturálisra felé.

S bár reánk egyelőre nem hull az állami és királyi támogatás sugara, bár mi csak birtokunkon kívül gyönyörködhetünk a nagyszerű megnyilatkozásban, mégis reménytel és megértéssel tekintünk a „Könyvek Hónapja”-jának sikerére felé.

Mert a könyv s így a Szellem népszerűsítése és népszerűsítése egyszerűsége a társadalmi és embertársi összhang záloga.

Magas kultúrájú népek, mint azt Anglia, Franciaország és az északi népek példája bizonyítja, nem igen, vagy legalább is nehezen kaphatók arra, hogy zavaros eszű proféták, kibérelt lelkesmeretű és tolu iródeákok fejével gondolkodjanak.

A tudás hatalom és talán a legjogosultabb hatalom.

Ha egy népet a tudás és a szépség légköre vesz körül, ha jó könyveken keresztül meg tudja látni mindazt, ami emberi és mindazt, ami embertelen, akkor sem érzeit, sem hatalmát nem fogja a legdurvább önzés szolgál-

Megkezdődött a spanyol polgárháború döntő ütközete a Teruel—Sagonta útvonalon

A köztársaságiak jelentékeny erőikkel heves ellentámadásokba mentek át

Valenciai jelentés szerint heves harcok folytak tegnap a terueli fronton Pueble de Valverde körzetében. A köztársaságiak többször kezdeményezték és visszafoglalták több magaslatot, amiként semlegesítették a nemzetiek próbálkozásait Ondától nyugatra.

A nemzetiek főhadiszállásának közlése szerint a castelloni fronton a nemzetiek elfoglalták az Artanától keletre fekvő területet. A lovassapatok tegnap este két kilométernyire voltak Artanától.

A Teruel—Sagonta útvonal mindkét oldalán ááz harc folyik a köztársaságiak

és nemzetiek között. A kormányerők heves ellentámadásokba mentek át. Feltételek szerint döntő ütközetről van szó. Varela tábornok véleménye az, hogy a háború sorsa ebben a körzetben dőlhet el. A köztársaságiak jelentékeny erőket dobtak a frontra és 40 kilométer szélességben, valamint 15 kilométer mélységben gyorsított menetben erődítéseket, lövészárkokat, gépfegyverállásokat, stb. építenek. A Teruel—Sagonta ut kövezetét 50 méter hosszúságban felszedték, hogy a harcokcsik előnyomulását megakadályozzák.

A nemzsidó üzleteket és parasztokat fosztogatják az elégedetlen osztrák náci

Eden lapjának szenzációs beszámolója a száznapos ausztriai náciuralom visszahatásairól. Hitler magához rendelte az elégedetlenek vezéreit. Illegális nácipárt Ausztriában

London, június 23. Jelentettük tegnap, hogy Hitler Berchtesgadenbe rendelte Seyss Inquart és Neubachert. Mindketten exponensei azon osztrák náci-köröknek, amelyek elégedetlenek a Gestapo és főleg Bürckel, Ausztria német kormányzójának tevékenységével. A Daily Herald szerint Seyss Inquart és Neubacher nem tiltották el Hitler előtt a helyzet súlyosságát és kérték, hogy a Führer személyesen lépjen közbe az ausztriai konfliktus ügyében.

A Yorkshire Post Eden volt külügyminiszter lapjának kiküldött tudósítói ismeretlen részleteket közöl a forrongásról, amely az Anschluss rövid ideig tartó mámorja után urrá lett Ausztria fölött. Száz napos hitlerista uralom után, — írja az angol újságíró, — az osztrák nemzeti szocialista párt nem kompartment és fegyelmzett tömeg többé. Minden állásért késhegyre menő harc folyik csoportok, klikkek és egyének között. Százhuszezer osztrák náci és légionárius igényeinek kielégítése sokkal nehezebbnek bizonyult, mint ahogy azt kezdetben hitték. Az osztrák légionáriusok, akik már több ízben összeütközésbe kerültek Bürckel helytartóval, ultimátumot küldöttek a pártnak, azzal fenyegetve, hogy mindent összerombolnak, ha nem adnak nekik állásokat. Néhány száz osztrák náci Németországba internáltak, mert kezdték kifosztani a parasztokat. Bécsben letartóztattak és börtönbe zártak ezerötven személyt, mert nemzsidó üzletek fosztogatásával foglalkoztak.

Ausztriában megalakult egy illegális nemzeti szocialista párt, amely saját lapot ad ki, bár a párt-nyomdát már kétszer is bezárták.

A németországi fekete gárda nyilvánosan tárgyalja az ausztriai tisztogatási akció szükségességét az 1934. június 30-iki Röhm-féle akcióhoz hasonlóan.

Az osztrák parasztok, akik át kell, hogy engedjék termékeiket az államnak, elkecserevednek az osztrák erdők könyörtelen lekopasztását. Számos munkanélkülit, akarata ellenére, Németországba szállítottak. A különböző városok falain felirások jelentek meg a következő tartalommal: „Szívesebben lát-

nok Schuschniggot; elégünk volt Hitlerből.” A nemzeti szocialista hatóságok tisztában vannak az egyre növekvő nehézségekkel és szörnyű terrortal igyekeznek elhallgattatni az elégedetleneket. Birák, magasrangú tisztviselők és tábornokok letartóztatása alkalmat adott egy osztrák tisztviselőnek, hogy a következő nyilatkozatot tegye az angol újságíró előtt:

„Valószínű, hogy minden osztrák hazafit a dachauai koncentrációs táborba küldenek.”

Ausztriában most hatvan ezer politikai fogoly van, közöttük huszezer zsidó, vagyis a politikai foglyok husz százaléka. Az osztrák körökben az a meggyőződés él, hogy a mai helyzet nem tarthat soká. Most látják a tulajdonképpeni különbséget osztrákok és nemzetek között.

A Daily Telegraph szerint Bürckel jelentést tett az Ausztriában dúló állapotokról Hitlernek. A Hitler-Bürckel tanácskozás eredményeképpen bejelentették Ausztria politikai újraszervezését. Az Anschluss után a Gestaponak egy erőteljes különítményt helyeztek Ausztriába. A német hadsereg vezető körei minden befolyásukat latba vetik, hogy megszabadítsák Ausztriát a Gestapo nyomásától. A Gestapo ausztriai tülzása egyébként Németországban is elégedetlenséget keltettek.

A Sunday Times szerint az ausztriai belső nehézségek békésebb magatartásra fogják kényszeríteni Németországot a külpolitikában. Az osztrák elégedetlenségek könnyen a nemzetközi helyzet enyhüléséhez vezethetnek.

Az érettségi-bizottságok jövőbeni összetétele

Bucuresti, június 28. A hivatalos lap mai számában közli, a középiskolai törvény olyértelmű módosítását, hogy az érettségi vizsgáztató bizottságokban helyet kapjon a jövőben az illető tanulók iskoláinak 1—1 tanára is.

latába állítani, akkor megértővé, türelmössé és igazságossá lesz s nem az igazságtalanságban, az erőszakban, a gyűlöletben fogja kiélni nemzet energiáját.

Ezek a szempontok azok, melyek lelkeso-

désinket olyan magas fokra hevítik a bucaresti könyvünnepe s annak királyi rendezője iránt, aki talán nem is annyira a jelennek, mint a jövőnek teszi a legnagyobb szolgálatot a szellem és a szellemi élet felkarolásával.

VILÁG TUKRE

Milyen orvosszerek voltak a régi gyógyszerárakban?

Néhány száz évvel ezelőtt a gyógyszerárak nem voltak olyan komoly és józan üzemek, mint ma, hanem arra is súlyt helyeztek, hogy a rájuk és a készítményeikre szorulók képzeletét is foglalkoztassák. Orvosságaikban nem a hatóanyag volt a fő, hanem az, hogy a beteg tudja, milyen ritka és milyen drága szereket kap a drága pénzéért s hogy már ezeknek a szerekeknek a nevéből is meggyógyuljon.

Igy került a gyógyszerárakba egy csomó ritka és külön orvosság, amit mindenféle, soha nem látott állatokból és különös dolgokból készítettek. Volt bennük egyszarvu szarv, egyiptomi mummia, salamander, krokodilus, struccotjás és minden egyéb, a rendkívüli időben ázott növényekről és más, még fantasztikusabb dolgokról nem is szólva.

A régi fájdalomcsillapító készítmények közt különösen kettő volt nagyon nevezetes. Az egyiket Mithridatesz pontoszi királyról Mithridaticumnak hívták. Mithridatesz attól félt, hogy megmérgezik. Ezért állandóan mérgekkel kezelte magát, hogy esetleges mérgezés meg ne árthasson neki. Halála után Pompeius kezébe került az a recept, amely szerint Mithridatesz orvossága készült. Így jutott Mithridatesz titka a rómaiakhoz és lett a középkori patika közkincese is. Ötvenféle orvosszer keverékéből készítették.

A Mithridaticum javított kiadása volt a theriak, amit Nero uralmi orvosa talált ki ura számára a Mithridaticum helyett. A Mithridaticumot úgy javította meg, hogy még vagy kilencféle anyagot kevert hozzá. Ezek közt legnagyobb jelentőséget tulajdonított a kigyóhúsának, amit kigyóembriók formájában tett bele.

A világ elszegényedése következtében a tizenötödik században a theriak alkotórészei tizenkettőre szűgödtek össze. Készítése nevezetes esemény volt és nyilvános ellenőrzés mellett történt. Alkotórészeit összekeverésük előtt hónapokon át közszemlére tették és összekeverésük is a nyilvánosság előtt ment végbe, hogy a valódisághoz vagy a hatásához szó se férhessen. Az így elkészített theriak azután sok mindenre jó volt. Meggyógyította a podagrát, használt a sebek ellen, vele gyógyították a vízhatlanságot, a vese- és epeköveket, a vérköpet, a májbat, a vérhast, a váltóházat, a nyavalyatörést és eltávolította a gilisztákat is a testből.

Mérgezőek ellen használták a beozárköveket is, amiknek két fajtájuk volt: az egyik a keleti, a másik a nyugati kő. A keletiek természetesen ritkábbak és drágábbak voltak. A beozárkövek nem kő volt, hanem kérődző állatok gyomrában és beleiben található megkeményedett, meg nem emészett anyag, ami szorból, összeszűvődött növényi rostokból, nyálból és foszforsavas mészből képződött, barna vagy fényes fekete bevonatu volt. Az ilyen kövek képződését kétféleképpen magyarázták. Az egyik vélemény szerint úgy képződnek, hogy az állatok mérgek ellen használó növényeket esznek, amiknek a maradékaik megmaradnak a bendőjükben vagy a recégyomrukban. Ezek kinzásai ellen és hogy elpusztítsák őket, a szarvasok mérges kigyókat esznek meg. Hogy pedig a kigyók mérge meg ne ártson, nyalkig vízbe mennek és vízzel szivatják ki testükből a kigyók mérget és az általa okozott fájdalmakat. Amikor már érzik, hogy a mérge nem árt nekik, kijönnek a vízből, de a fájdalmaik még akkor is olyan nagyok, hogy nagy könnyek jelennek meg a szemükben. A könnyek odatapadnak a szemük sarkához, mert ragadósak és a levegő meg is keményednek. A szarvasok úgy szabadulnak tőlük, hogy fákhoz dörzsölik a fejüket. A kővé vált könnyekből keletkezett beozárköveket vadászok szedték össze és szállították a gyógyszerészeknek. Aruk nagyobb volt, mint ez aranyé. De azután ennek megfelelő

A Caransebes—Teius-i gyermek- nyaraló

ebben az évben június 15-én nyílik meg.
Információ: G. Drexler Margit colonie de
copii Caransebes-Teius, jud. Caras.

volt a hatásuk is. Méreg, pestis és sok egyéb ellen biztos szerül használták őket.

Hatásos gyógyszer volt az ámbra is, mert zsugorodásuk, sziv- és agybajok ellen használták és azt hitték, hogy nagyon serkenti az emlékezőtehetséget. Az ámbra anagyfejű fizéter nevű cétnek a mirigyváladéka, az állat gyomrában vagy húgyhólyagjában terem, mások azt hiszik, hogy úzekeedés idejében választják ki a börmirigyel. Az ámbra viaszforma, kissé nyújtható és könnyen szétnyomható tömeg, hatvan fokra való hevítésnél kezd olvadni és büzt terjeszt, ha azonban meleg borszeszben oldják föl, illatszertként használják. Az ámbrát nem belsőleg, hanem külsőleg használták, még pedig abban a formában, hogy apró aranyból készült tokokba helyezték a darabjait és ezeket a pezsmazsokkákat is láncocskára függesztve, a ruhájukra akasztva hordták: védőszer volt ragályos betegségek ellen.

Kigyómáris ellen és sebekelésre kigyóolajat, kigyósót és kigyóhúst apró pogácskákat készítettek. Ilyen célokra mérges kigyót kellett használni. Mivel nálunk főként vipéráról lehetett szó, nagy, elevenvipera-kereskedés folyt különösen Olaszországgal. A viperasó készítéséhez eleven vipera kellett. A készítési módja ez volt:

„Végy egy élő vipérát, tedd egy cserépedénybe, tégy hozzá sót és száraz fügét, mindegyikből öt részt, hozzá hat pohár mézet. Ragasd le jól az edény tetejét ennyivel és tedd tizre és hagyj rajta, míg a só széné nem ég.”

Csánáltak orvosságot eleven skorpiókból is. Ezeket is cserépfazékba tették, a fazekat trágyaparázsba helyezték, míg a skorpiókat annyira ki nem száradtak, hogy porrá lehetett törni őket. Porukat mézes vízbe keverve vették be orvosságnak. Békákból amulettet készítettek. A tizenharmadik század közepén érvényes hatósági előírás szerint a békákból való amulett készítmódja a következő volt:

„Junius hó délutánján fogott békákból egy kell amulettet készíteni, hogy ezeket hátulsó lábuknál fogva viasszal bevont tál fölött a tüzhelyre akasztják. Három nap múlva a békák rettenetes levegőt bocátanak ki magukból, amire mindenféle féreg és bogár odacsóvál. Egy részük a viaszba ragad és beléköpi e mérget is a viaszba. Amikor valamennyi béka megdöglik és megszárad, porrá kell törni és össze kell keverni őket a viaszba oltott méreggel és ebből az anyagból békaalakot kell formálni. A békaalakot ritka csalanvászonzacsokkába varrva, selyem- vagy lenfonálra kötve, úgy kell nyakba akasztani, hogy a szivgödör tájékára lógjon le. Minél tovább hordja az ember, annál biztosabb, hogy megoltalmaz a pestistől.”

Ezeket kívül kerestett orvosságok voltak a farkasnáj, a rókatiló, a tyukzuza belső rétege, a birka zsíros gyapja, a csuka fogas állcsontja, a nyul szőre és sarka, a kutya ürüléke és az ökrök epéköve, meg a hatvan-kétféle zsir közt az akasztott ember zsirja is.

A gyógyszerárakból ezeknek az anyagoknak a neve is kiveszett volna, ha a nép néha nem keresné ezeket a badarságokat. A nevik tehát részben megmaradt, de ma már nem igazi szerek vannak a tartóikban. A régi kuruzsok szerel és a régi háziszerek még mindig ezekkel a nevekkel operálnak. A régi ostobasághoz való ragaszkodás olyan, mint a kullancs: bicsekával is csak úgy lehet szabadulni tőle, ha a testünkben is kivágunk egy darabot. Persze: a ma használatos orvosszerek hókusz-pókuszok nélkül hatnak. A babonának és a tudatlanságnak azonban nyilván arra van szüksége, hogy képzeletét foglalkoztassa.

ANYAGOT A RÉGI POZSONYI JESIVA-ELETRŐL! Szabó Imre regényt ír, amelynek háttere a háború előtti pozsonyi jesiva és a Judengasse népe. Felkéri mindazokat, akik abban az időben tanultak ott, amikor rebanu Szimche Binem működött, írják meg emlékeiket jesivai típusokról, sajtós szokásokról, közöljenek anekdotászerű dolgokat, írják le egyes böhcerék pályafutását, akik a világ bármely részén a szellem, a technika és a gazdasági életben kimagaslottak. Irjanak meg minden érdekességet és jellemzőt, hogy a regény minél teljesebb kultúrket adhasson a Tórának erről a százados hajlékáról. Levél-cím: Uj Kelet, Str. Baron L. Pop 10. Cluj, „Jesiva-emlékek” jelge.

Nemzetközi tudóskongresszus Rómában — latinul

Latinnyelvű folyóiratok Olaszországban, Amerikában és Spanyolországon

Rómában nemrégiben intézmény létesült a latin nyelv művelésére és a latin nyelvnek a tudományos világban való elterjesztésére. Az intézmény azt a célt szolgálja, hogy a latin nyelvet újból bevezesse és hogy ezzel az egyes tudományok művelőinek kapcsolatát szorosabbá tegye.

Az intézmény kezdeményezésére több latinnyelvű folyóiratot adnak ki, amelyek a modern tudomány legújabb eredményeit közvetítik. Olasz területen Formasi professzor szerkesztésében Alma Roma címmel jelenik meg egy ilyen célt szolgáló latin nyelvű folyóirat. A Spanyolországban megjelenő Palestra Latina című folyóiratot E. Jove professzor szerkeszti. Newyorkban lát napvilágot az Auxilium Latinum, amelyet az amerikai egyetemi

tanárok tudományos egyesülete ad ki Warsley professzor szerkesztésében. Meg kell említenünk még a Nuntius Latinus és az Inter Nos című folyóiratokat, amelyek ugyancsak a latinnyelvű tudományos kapcsolatok elmélyítését szolgálja a müncheni Societas Latina, amelynek Lurz professzor a vezetője.

A római intézmény a közel jövőben állami tudományos kongresszus megtartását tervezi, melyen az egyes tudományok képviselői latin nyelven ismertetnék szaktudományuk legújabb eredményeit. Az új mozgalom az egész tudományos világban élénk visszhangra talált, már eddig is igen sok tudós bejelentette részvételét erre a kongresszusra, melyet Rómában rendeznek meg.

A vasutas mérnökszövetség kizárja zsidó tagjait

A szövetség elnöke megígérte, hogy a kizárt mérnökkel szemben továbbra is udvariasak lesznek

Bucuresti, június 28. A vasuti mérnökök szövetsége tegnap tartotta országos közgyűlését a fővárosban Jon Veteleanu elnöklete alatt. Az elnök beszámolót tartott a szövetség tevékenységéről, majd rámutatott arra, hogy a nacionalista megfontolások dominálnak ma minden országban. Ezután a zsidókérdést taglalta, amely ugyancsak minden országban felmerül, miután a zsidó szellem nemzetellenes és képtelen beilleszkedni valamely nemzet életébe. Miután a zsidók ideológiája ellentétben áll törekvéseinkkel és lelkisnyil és bagatelizálja a nacionalizmust, a szövetség kénytelen volt kizárni tagjai közül a zsidó mérnököket. Beilleszkedünk a nacionalista mozgalomba, védekezünk kell és ezért zártuk ki a zsidókat. Egy társadalmi állapottól a másikba való átmenet idejét éljük, midőn határozott és energikus intézkedésekre van szükség, nemzeti létünk megvédésére. Azért távolítottuk el a zsidó tagokat, hogy véde-

kezzünk, de zsidó kollegáink legyenek biztosak, hogy hivatalos kapcsolatainkban nem fogják nélkülözni udvariasságunkat. A múltban nem volt közöttünk semmilyen differencia. Ma van, mert mi a nemzeti elsőbbséget tartjuk szem előtt. A kizárások is figyelembe vettük, hogy vannak zsidók, akik bekapcsolódtak a román csatládba és végigcsinálták a háborút. Ezeket nem távolítottuk el.

M. Anastasiu felolvassa ezután a következő határozati javaslatot:

„Az elhangzott vita folyamánaképpen a közgyűlés ratifikálja a zsidó mérnököknek a vezetőség által eszközölt kizárását.

A közgyűlés felhatalmazza a vezetőséget, hogy folytassa a zsidó mérnökök kizárását, amennyiben azt helyesnek találja, figyelembe véve a szövetség tevékenységének a nemzeti szempontok alá rendelését. A további kizárások ugyan-csak heterjesztendők ratifikálás végett a közgyűlés elé.”

A román aviatika és az ország- védelem

A nemzeti ipar fejlődése. A kereskedelmi aviatika működése

A repülés minden országban hatalmas lendületet vett, mint az állam védelmének főfegyvere. Ennek tulajdonítható az a figyelem, amit az illetékes tényezők ezen ultramodern fegyver iránt tanusítanak és az anyagi erőfeszítések, amiket a repülésügyi előrehaladásának szolgálatába állítanak. Századunkban a repülőgépek a leggyorsabb, legfontosabb államvédelmi eszköz. Konstruktőr-szakértők dolgoznak az anyag modellek és kísérő fegyverek tökéletesítésén.

A román aviatika az élen
Öfelsége II. Carol király a repülésügyi régi

és alapos ismerője személyesen foglalkozott a repülőtechnika nemzetvédelmi problémájával. Ezért ért el a román aviatika évről-évre valódi és fontos sikereket.

1930-ig harci repülőflottánk régi típusu, divatjamult repülőgépek felett rendelkezett, ma azonban román gyártmányu, a legutolsó technikai újításokkal ellátott 350 kilométeres óránkénti sebességet elérő, legmodernebb tüzélfegyverekkel ellátott gépeink vannak.

A vadászgépek mellett nehéz és könnyű bombavető repülőgépek a legújabb készülékekkel. Van ezenkívül hidropilánflottánk is, amelyeknek hivatása partvidékünk megvédelése.

A román aviatika által elért előrehaladás azonban nemcsak az elsőrendű anyagokkal való ellátásban, hanem a repülőszemélyzet: tiszták és katonák kiképzésében is megnyilvánult.

A román pilóták kvalitásai, amelyekről minden alkalommal bizonyosságot tesznek hírnévben már régen túlszárnyalták az ország határait. A folytonos tökéletesedés alatt álló aviatikai anyaggal és a románokéhoz hasonló kvalitásokkal rendelkező emberanyaggal, — aviatikánk rövidesen a legelsőik közé emelkedik Európában.

A kereskedelmi aviatika

A katonai repüléssel egyidejűleg a polgári aviatika is jelentős előrehaladásról tett tanúságot.

A LARES társaság jóvoltából az országban jelenleg több utasszállító repülőgép közlekedik. A társaság légi vonalai széltevében-bosszában kereszttüszelik az országot és összekötik a nagyobb centrumokat.

A repülőgépet igénybevevő utasok száma a propaganda következtében növekedett. A gép

park pedig a legjobb egész Délkelet-Európában.

Az utóbbi időben intézkedések történtek, hogy az egész lakosság ismerje meg részleteiben az esetleges légi támadás elleni védekezés technikáját. Az ARPA közreműködésével az ország legnagyobb centrumaiban repülőmeetingek lesznek, amelyeken a légügyi akrobatikus mutatványokon kívül a légvédelmet is bemutatják. Külön e célra felszerelt szíriának idejében közölni fogják a szíriai légi támadást és a lakosság idejekorán fedezékekbe vonulhat. A mutatványokból egész sereg tanulságot lehet levonni, amelyek igen hasznosak lesznek.

Tehát a nemzetvédelem szempontjából is a megvalósítások új ritmusába lépett Románia.

Gyermekbirodalom a bihori havasok között

Látogatás a Schwartz Menyhért-féle bratcai gyermek nyaralótelepen

Oradea, június 24. Alig egy órányira Oradeától hegyszorosban fut a vonatunk, a lapályos táj teljesen elmaradozik, s feltűnik előttünk a bihori havasok ragyogó panorámája. Vad, Pestera, Suncuius. Vizes, sziklák, havasok, s végig a töltés mentén a rakoncátlan Crisul. Kétségkívül az ország egyik legszebb pontján vagyunk.

Az is megtudjuk, hogy Schwartz Menyhért, aki leányintézeténél olyan kitűnő nevet szerzett Transzilvániában, minden esztendőben a nyári nagy vakációban gyermeknyaralót rendez. Abból az elgondolásból indul ki, hogy a gyermekkel való közös nyaralás nem jelent pihenést és felfrissülést a szülő számára, s a gyermek szempontjából is jobb, ha pár hétre kiszakad a megszokott környezetből és új emberek közé kerül. Tény, hogy az új arcok, új élmények és benyomások kitűnő hatással vannak a gyermek bontakozó jellemére, s egészségi kondícióját is nagyszerű formában befolyásolják.

Schwartz Menyhértnek végigvezetett bennünket a nyaralótelepen. Már az első percekben meggyőződünk arról, hogy ebben a ragyogó gyermekbirodalomban minden megvan, ami szükséges ahhoz, hogy a gyermekek nyári vakációját széppé és kellemessé tegye. Por és szélmentes helyen, egy völgykatonában, két egészséges és világos épületben 30 szoba. Aztán: strand, tennis, ping-pong, voleyball, s az erősebb gyermekek vezetők és felügyelők mellett az érdekes kirándulóhelyeket járják.

A telep vezetője nagyon jól tudja, mennyire félti minden szülő a maga gyermekét. Ezért a túlzott óvatosság minden ponton, s ezért állítanak minden kis csoport mellé külön felügyelőt.

Külön művészet, ahogy az agyonnevelt és elkényeztetett gyermekeket rászoktatják arra, hogy rendesen étkezzenek. Nemes versengés alakul ki kicsik között, s így nem tiszta véletlen, hogy az utóbbi nyaralás is pár kilós hízást eredményezett minden gyermek számára.

A minap fejétek be egy hatalmas fedett terrasz munkálatait. Esős időben ide húzódnak be a gyermekek, s ping-panggal meg hasonló játékokkal igekeznek bevárni a „szobafogság” végét.

Kitűnő benyomásokkal távoztunk a bratcai nyaralótelepről. Schwartz Menyhértnek, akinek a nevelés terén elért eredmények miatt nagy érdemei vannak, ismét megbizonyította, hogy segítségére van a szülőknak. Segítségére van abban, hogy úgy a szülő, mint a gyermek szempontjából racionálisan oldják meg a vakáció legnagyobb problémáját: a nyaralást.

Izzadók! Lehűl, felléfrsítí festét a valódi Dianával!

— Lelőttek egy budapesti rendőrmestert. Budapestről jelentik: Reteny Imre és Figura Gyula rendőrmesterek tegnap este biciklis ellenőrző körutjukon két gyanus egyént igazolásra szállítottak fel. Ezek az igazolás helyett futásnak eredtek, mire a két rendőrkérőpáros üldözőbe vette őket. A menekülők azonban revolvért rántották és visszalöttek a rendőrokre. Reteny Imre rendőrmestert több golyó érte és súlyos sebesülést szenvedett kórházba. Orvosok megállapítása szerint életbenmaradásához kevés a esemény. A gyilkosoknak sikerült elmenekülniök, de a rendőrségnek komoly nyomok vannak kezében, melyeknek alapján elfogatásukat remélik.

Bimbózó lányok arnyékában. A legnagyobb francia írónak, Marcel Proustnak, négykötetes, hatalmas műve, „Bimbózó lányok” végre magyarul megjelent. A 4 kötet ára fűzve 475 lej, diszk. tokban 634 lej. Poust: „Eltűnt idők” 1937) három kötet fűzve 356 lej, kötéve 475 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvéttel. Kérjen udonságjegyzeket.

da párizsi tott az e amerikai tagjai ki Roosevelt, minden be kében, hogy legjobb gy. Az elnök j cselekvés.” Roosevelt kisérni és fogja mag a kívánság megnyitó mig a töb tartás me fog tartan tesítését f helye Pári ferencia. Az iroda gélyszerve

közölte a zetek emle gálni a ko nemzsidó morandum bizottság, zett ki es ta és Rod memorand jóváhagyó gánszervez javaslatok jeszteni az James I tanácsadó ügyi hiva kijelentett lomrajutás roit be az ben még lók száma

érkező hir ban továb gések. De ahol a le megszünte ciókat, ad is anarchi ra és kir mázolnak Tragikus dóság hel itt is tele uccai bán nak. A v Berlinben, a kilengés den megm félelem n

A Daily met idege niáltak a ben, miut zótársasá. Ugyanc hogy a n

Roosevelt elnök bizik az eviani konferencia sikerében

Az amerikai delegáció nyilatkozata a Zsidó Távirati Irodának. Olaszország nem ad többé beutazási engedélyt osztrák zsidóknak

„Szégyeljük, hogy németek vagyunk” — mondotta egy német munkás a berlini antiszemita kilengések kapcsán

Párizs, június 28. A Zsidó Távirati Iroda párizsi tudósítója beszélgetést folytatott az eviani konferenciára kiküldött amerikai delegáció tagjaival. A delegáció tagjai kijelentették, hogy Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke minden befolyását latbaveti annak érdekében, hogy az eviani konferencia lehető legjobb gyakorlati eredményekre vezessen. Az elnök jelszava: „Kevesebb beszéd, több cselekvés.” A konferencia lefolyását Roosevelt elnök állandó figyelemmel fogja kísérni és minden részletről informáltatni fogja magát. Az amerikai delegációnak az a kívánsága, hogy a konferenciának csak megnyitói és záróülése legyen nyilvános, míg a többi üléseket zárt ajtók mögött tartásuk meg. A konferencia 10-12 napig fog tartani és állandó államközi iroda létesítését fogja elhatározni, amelynek székhelye Párizsban lesz és feladata a konferencia határozatainak keresztülvitele. Az iroda magánjellegű menekültügyi segélyszervezetekkel fog együttműködni.

Az amerikai magán-szervezetek előterjesztései

Taylor, az amerikai delegáció vezetője közölte a sajtóval, hogy a privát szervezetek emlékiratait külön fogja megvizsgálni a konferencia. Az amerikai zsidó és nemzsidó szervezetek által benyújtott memorandumokat már megvizsgálta az a bizottság, amelyet Roosevelt elnök nevezett ki és amely Washingtonban kidolgozta és Roosevelt elnök elé terjesztette a memorandumok anyagát. Roosevelt elnök jóváhagyott több javaslatot, amiket a magán-szervezetek nyújtottak be és ezeket a javaslatokat a konferencia elé fogja terjeszteni az amerikai delegáció.

James Macdonald az amerikai delegáció tanácsadója, a népszövetségi menekültügyi hivatal volt főbiztosa többek között kijelentette a sajtónak, hogy Hitler uralomra jutása óta 7108 német zsidó vándorolt be az Egyesült Államokba és a jövőben még nagyobb lesz a német bevándorlók száma.

„Szégyeljük, hogy németek vagyunk!”

Berlin, június 28. Berlinből és Bécsből érkező híradások szerint mindkét fővárosban tovább folynak az antiszemita kilengések. De míg Berlin nyugati részében, ahol a legnagyobb az idegenforgalom, megszüntették a zsidó üzletek elleni akciókat, addig a keleti városrész még most is anarchia képét mutatja. A zsidó házakra és kirakatokra antiszemita feliratokat mázolnak és alig van zsidó üzlet nyitva. Tragikusnak mondható a frankfurti zsidóság helyzete is. A legtöbb zsidó üzletet itt is teleházták és összerombolták. Az uccaj bántalmazások is napirenden vannak. A város lakossága azonban, miként Berlinben, Frankfurtban is elítéli ezeket a kilengéseket, jóllehet tartózkodnak minden megnyilatkozástól a hatóságoktól való félelem miatt.

A Daily Telegraph jelenti, hogy a német idegen forgalmi vállalatok intervegniáltak a kormánytól a kilengések ügyében, miután több amerikai és angliai utazótársaság táviratilag lemondta utitervét. Ugyancsak a Daily Telegraph jelenti, hogy a német társadalomnak minden osz-

tálya megveti az antiszemita hadjáratot. Egy német munkás a következő kijelentést tette az angol lap munkatársa előtt: „Szégyeljük, hogy németek vagyunk!”

Hitler közvetlen utasítására...

A lap tudósítója hozzáfűzi még, hogy Hitler, miután egyetlen idegen nyelvet sem tud nem olvashatja a külföldi lapokat és valószínűleg nincs tisztában azzal, milyen megütközést váltottak ki külföldön és diplomáciai körökben a berlini kilengések.

Ezzel szemben a Manchester Guardian megállapítja, hogy a legutóbbi antiszemita intézkedések és kilengések Hitler közvetlen hozzájárulásával történtek. A lap berlini tudósítója tudni véli, hogy Hitler a május 31-i csehszlovák válság után a zsidókat vádolta azzal, hogy „Németország ellen izgatták a világ közvéleményét.” Dr. Göbbels ezután beható tanácskozást folytatott a nemzeti szocialista párt magasrangú vezetőivel és különböző államai tisztviselőikkel, akiket öles zsidóellenes intézkedések foganatosítására szólított fel. Göbbels súlyos szemrehányásokat tett Halldorf grófnak, a berlini rendőrség főnökének, mert szerinte vontatott és erőtlén magatartást tanusított a zsidókérdésben.

Ujabb 2000 zsidó fogoly Bécsben

Bécsből jelenti a Times, hogy hétfőn és kedden újabb zsidó ellenes razziák vol-

tak Bécsben, amelyeknek során újabb kétezer zsidót tartóztattak le, köztük több nőt is, akiket azonban később szabadon bocsátottak.

Gettóucák Berlinben

A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint a berlini hatóságok akciót indítottak abban az irányban, hogy kicseréljék a zsidók és árjak lakásait. Azokból a házakból, ahol sok zsidó lakik, kiköltöztetik az árjakat. Ugyanakkor eltávolítják a zsidókat azokból a házakból, amelyeknek lakói nagyjából árjak. A célja ezeknek az intézkedéseknek tiszta zsidóválcák utca-aknak a létesítése, vagyis formális gettó.

Olaszország nem engedi be az osztrák zsidókat

Bazel, június 28. A Zsidó Távirati Iroda jelenti, egy osztrák zsidó Capriába akart utazni üdülés céljából és Chiassóban megtagadták tőle a beutazási engedélyt az olasz hatóságok. Az olasz rendőrfőnök kijelentette, hogy az Olaszország és Németország között egyezmény jött létre, melynek értelmében az olaszok nem adnak többé beutazási engedélyt osztrák zsidók számára.

A svájci lapok is közlik, hogy több osztrák zsidótól, akik Olaszországba akartak utazni, megkérdezték a határnál, hogy milyen felekezetiük és amikor megmondták, hogy zsidók, visszaküldötték őket a határtól.

Sportvonat Budapestre

UTILEVEL és VIZUM NÉLKÜL a Közép-európai Kupamérkőzés alkalmából. Indulás Clujról július 7-én reggel 9.33 órakor, érkezés Budapestre 18.20 órakor. Visszaindulás Budapestre 12-én reggel 9.40 órakor. Érkezés Clujra 21.14 órakor.

Részvételi díj 1480 Lei

Jelentkezések legkésőbb július 2-ig

WAGONS-LITS//COOK és EUROPA

utazási irodákban CLUJ, Piața Unirii.

Amikor VII. Eduárd király Párizsban járt...

Pikantériák egy harmincöt év előtti látogatásról, amely kifütyüléssel kezdődött és az angol király éltetésével végződött

Párizs, június 28. Az angol királyi párt türelmetlen szimpátiával várja a francia főváros. A királyné anyjának halál hírére aggodó nyugtalansággal fogadták a franciák, a közlés azonban, hogy a látogatás halasztást szenved csupán, megnyugtatta a kedélyeket. Mindenesetre alkalmat adott a halasztás és az ösztinte és mély baráti érzelmek megnyilatkozására, amelyek a két nemzetet egymáshoz fűzik. Az angol sajtó regisztrálta azt a mély meglepődést, amelyet az angol nép körében keltett a mód, ahogyan hivatalos francia körök siettek közreműködni a látogatás elhalasztásával kapcsolatos kényes kérdések megoldásával.

A látogatás kétségtelenül a francia „közvélemény” ünnepe lesz. A politika természetesen meg fogja követelni a maga jogait s formálisan is megadja a kellő jelentőséget ennek az aktusnak, amely szentesíti a két nagy, békés és hatalmas nyugati birodalom közötti barátságot. A nagyközönség azonban, az a párizsi lakosság, amely nem egyszer határozott Franciaország és a világ sorsáról, minél közvetlenebbül és minél lelkesebben akarja kivenni részét az angol királyi pár látogatásából.

Nem mindig volt ez így.

Amikor VII. Eduárd járt Párizsban

Párizs népe szeszélyes. Ugyanazon korlátlan őszinteséggel, amellyel szeretetét nyilvánítja, képes rosszallást, vagy haragját is megmu-

tatni. Voltak idők, amikor Anglia nem volt „népszerű” Párizsban. Midőn Marchand parancsnok, aki kitűzte a francia tüköret a szudáni várra, kénytelen volt azt meghajítani Kitchner lord előtt, Franciaország haragja zajosan robbant ki. Delcassé a köztársaság bírcs külügyminisztere, megértette, hogy ez az alkalmas pillanat Észak-Afrika kettészétására és tartós angol-francia együttműködés megteremtésére. A nép azonban még nem értette meg. A lapok, képeslapok, kávéházak és kabarédalok nem szüntek meg kifüggetni és megbélyegezni a „perfid Albion”. Ebben az időben határozta el magát VII. Eduárd király, a mai György király nagyapja arra, hogy Párizsba látogat.

— Tegyen magánlátogatást, felség, — tanácsolták az angol és francia diplomaták.

— Nem. Minél hivatalosabb legyen a látogatás, — válaszolta a király.

Ő is, akárcsak Delcassé, „szívélyes meg- egyezésre” vágyott. Andre Maurois, akit a francia Akadémia most választott tagjai közé, dertsen írja le Eduárd király „minél hivatalosabb” párizsi látogatását.

A király 1903. május elsején érkezett a francia fővárosba. Loubet köztársasági elnök a Bois de Boulogne-i állomáson fogadta. Ugyanakkor a Champe Elyséesen egy Patria című lapot árultak, a király, Marchand parancsnok és Jean d'Arc portréjával. — „Eljének a burok!” — kiáltották a derék párizsiak, midőn a királyi menet elhaladt.

— Nem nagyon szeretnek bennünket, — sugta a királynak angol kísérete.

— Miért szeretnének? — válaszolta a király. És nyugodtan, mintha semmi sem történt volna, mosolyogva szalutált jobbra és balra.

A Comédie Française-ben diszlocadásra készültek. Molière Mizantropját akarták játszani.

— Ne fogadjanak engem, mint a perzsa saht, — tiltakozott VII. Eduárd. Már háromszor láttam ezt a darabot.

Erre aztán a szezon legsikeresebb darabját, a „Veszélyt” adták, Maurice Donnay-tól. A terem fagyos volt: semmi taps, semmi üdvözlés. Midőn a király és kísérete belépett és elfoglalta helyét a páholyban, néhány füty hangzott el.

— Miért fütyülnek más most? — kérdezte viccelve a király.

VII. Eduárd páholyában fogadta Jeanne Granier színésznőt, a darab főszereplőjét és a következő szavakkal fordult hozzá:

— Kiszaszony, ön magában foglalja Franciaország egész szellemét és minden háját.

A közönség kezdett megszédülni.

Másnap a király rövid beszédet tartott:

— Gyermekkorom óta ismerem Párizst. Csodálom ezt a páratlan várost és lakóinak szellemét.

A lapok felmelegedtek. A távozásnál már senkiséme emlegette a burokat. Mindenki teletüdővel kiáltotta:

„Eljen a király!”

A szívélyes megegyezés a megvalósulás útján volt.

— Nem tudom mi történt Párizsban — jelentette ki egy ismert angolfaló. Az első nap jól tartotta magát a lakosság. Másnap már kissé megpuhult. A harmadik nap siralmas volt: mindnyájan eljeneztek már a királyt...

Párizs szereti a királyokat

Párizs lakossága meggyőződéses köztársasági érzelmi és mint a legutóbbi választások bizonyították, élénken szimpatizál a baloldali eszmékkel. A király-látogatások krónikájából azonban kiderül, hogy ugyanez a Párizs szereti a királyokat. Legalább is a mások királyait. Ezúttal Párizs népe is tudja, hogy midőn György királyt élteti, a béke ügyét, a demokratikus eszméket is szolgálja.

— Előadások Romániáról a francia és angol rádióban. Párizsban jelentik: Charles Culmont kedden este 1/2 órakor a Radio Normandie mikrofonja előtt tartotta első előadását „Románia 1938” címmel. Szerdán ugyanebben az időpontban Culmont az angol rádióban (BBC) angol nyelven beszél erről a tárgyról. A jövő héttől fogva Culmont minden vasárnap a BBC, majd hétfőn a Normandie-állomás mikrofonja előtt fog előadásokat tartani Romániáról.

— Lehaglott, étvágytalan, eldugult emberként reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz megszabadítja az emésztőcsatornát a felgyülemlt erjedő és rothadó anyagoktól s az emésztőszervek további működését előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Erdei Ferenc: Parasztok. „Magyarország felfedezése” sorozat új kötete. Fűzve 166 lej. Előbbi: Erdi Futóhomok (a Duna—Tiszaköz) fűzve 139 lej, kötve 165 lej. Rövidesen jön: Szabó Zoltán: Cifra nyomoruság, fűzve 158 lej, kötve 198 lej (Szabó: Tardi helyzet, Illyés: Puszták népe újból kapható) Lepage-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes ingyen jegyzéket Lepage-tól.

Familia Pensio Bratca Gyermekeyaralattás

szülői felügyelet nélkül 10 holdas fenyves parkban a Körös egyik szigetén, orvos-tanár felügyelete mellett. Hízókurák, első-rangú ellátás, felnőttek külön épületben kitűnően nyaralnak. Mérsékelt árak. Villanyvilágítás, folyóvíz a szobákban. Fürdőszoba. Strand. Teniszpálya. Érdeklődni: FAMILIA pensio BRATCA.

Husz százalék kukoricával kell keverni a kenyérlisztet Olaszországban

A buzarozda miatt katasztrofálisan rossz a termés

Róma, június 28. Tíz napja Olaszországban még a spanyol események is eltörpültek a kenyérgondok mellett. Olaszország a legsúlyosabb kenyérgondokkal küzd és a kormány azzal sem tudta megoldani a kérdést, hogy a buzaliszt keverését rendelte el kukoricaliszttel. A legújabb miniszeri rendelet szerint husz százalék kukoricalisztet kell keverni a kenyérsütésre használt buzalisztba. A szövetségek miniszteriuma hatszázezer líras pályadíjat tűzött ki azoknak a pékeknek, akik a husz százalékos kukoricával való keverékből legjobb kenyeret sütik. Ez a verseny még nem fejeződött be és a legrosszabb kilátások között folynak a kísérletezések mert a lakosság több városban s főként a falvakban nem hajlandó elfogadni a buza és kukoricaliszt keverékből készült kenyeret.

Az olasz buzahiány ebben az évben még katasztrofálisabb lesz, mert a tavalyi 70—75 millió mázsa buzatermés helyett az idén ötven millió mázsa sem terem az olasz mezőkön és közel százötven millió mázsa Olaszország egy évi szükséglete. Évek óta serkentti Mussolini az olasz gazdákat intenzívebb termelésre és „gabonaháború” név alatt a fasiszta szervezetek országi propagandát lejtették ki, de Olaszország csak behozatalra szorult. A gabonaháború alatt is előbb öt, majd nyolc, végül legutóbb már tíz-tizenöt százalék kukoricaliszttel keverték Olaszországban a buzalisztet. Az idén pedig a nagy esőzések miatt rozsdát kapott az olasz gabona és az aratás katasztrofális, úgy, hogy máris el kellett rendelni a 20 százalékos kukoricaliszttel való kenyérsütést.

A kukorica ára egész Olaszországban emelkedett és az olasz kormány Magyarországból és Jugoszláviából akarja pótolni ugy a kukorica, mint a buzahiányt. Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök legutóbbi olaszországi látogatása során, mint a világlapok jelentik, a buza s kukorica szállítást került szóba. Olaszország

buzáért és kukoricáért két hatalmas csatahajót szállít Jugoszláviának.

Elképzelhető az olasz helyzet azok után, hogy Róma Oroszországhoz fordult és az elmúlt év októberében felmondott olaszországi gazdasági egyezmény megkötésére tett ísmét ajánlatot.

Lapjelentések szerint a kereskedelmi tárgyalások Róma és Moszkva között még sokáig elhúzódhatnak, mert sok és bonyolult kérdést kell megtárgyalni. Olaszország egyelőre husz millió líra értékű gabonát akar rendelni Oroszországból, ezért ipari vállalatok és félig kész gyári árut szállítanák a szövetségeknek. Tekintettel a Berlin-Róma-Tokió-i kommunistaellenes egyezményre a két ország között mély szakadék tátong és a Reuter-iroda jelentése szerint aligha van remény rá, hogy az olasz-orosz kereskedelmi egyezmény sikerüljön, már pedig Olaszországnak sürgősen gabonát kell szereznie.

„Örségváltás” készül Olaszországban

A világlapok napok óta olasz „örségváltásról” beszélnek. Szombaton éjjel Rómában hivatalos jelentést adták ki, hogy a Duce többször kihallgatáson fogadta az Aostai herceget, Abesszina alkirályát. A hivatalos közlemény kiemeli, hogy az Aostai herceg rövidesen visszatér Addis-Abeba. Erre a kijelentésre azért volt szükség, mert Olaszországban olyan hírek keringenek, hogy Badoglio és Graziani után az Aostai herceg is végképp otthagyja Abessziniát és Balbo, Líbia főkormányzóját emlegették, aki elfoglalja ezt a pozíciót.

A hivatalos közlemények ellenére tovább is tartja magát az a hír, hogy Olaszországban bizonyos változások mégis bekövetkeznek. Tekintettel a fasiszta rendszerrel szokásos leváltási rendszerre, az új kinevezésekről az utolsó percig nem lehet bizonyosat tudni, mert azok Mussolini kezében vannak.

S. Cochavi (Dr. S. I. Stern) irodája

Palesztina mezőgazdasági, ipari és jogi tanácsadó iroda átszervezett központi székhelye: Tel-Aviv Saffa-Telavic ucca 37 (44—45. sz. ajtó). P. O. B. 1704.
Fióklok: Haifa: P. O. B. 1555. Jeruzsálem P. O. B. 150.

Újjonnan megszervezett turista-osztálya beszerez hajó- és vasuti jegyeket, kirándulások szervez Palesztinába és megkönnyíti a romániai fürdők és klimatikus gyógyhelyek meglátogatását.

mingyárt nem is számítanak gabonatermő államoknak — az idei termés messzi mögötte maradt a várakozásoknak. Az a körülmény, hogy az amerikai Egyesült Államokban az idei termés 20 százalékkal jobb, mint a tavalyi, mely pedig szintén már igen jó volt — cseppet sem ejti kétségbe az optimistákat, mondván: Amerikában törvény kötelezi a washingtoni kormányt, hogy a legmesszebbmenő támogatással és intervencióval vásárlásokkal álljon a farmerek mellé, a buzaárak szilárdítására.

A pesszimiztikusabb felfogás ezzel szemben már most mutat rá arra a momentumra, hogy például a belföldön a duma és tengeri exportkereskedelm, valójában, még komolyabb gabonavásárlásokba nem bocsátkozott bele és nem fog mindaddig, míg egyrészt nem fogja megismerni a kormány gabonatermesítő politikáját — különös tekintettel az esetleg újabb inaurálendő prémiumos rendszerre, másrészt tiszta képet nem nyer a nemzetközi helyzet kialakulásáról. A két felfogás között kell igazában keresni a helyzet realitást, az ami tényleg megvan és ami lesz.

Akármielyen értékesítő politika is legyen polnaptól kezdve mérvadó, tény az, hogy az idei termés elsősorban Romániában nagyszeműreket bizonnyal, illetőleg bizonyul. Már most megejtett kalkulációk szerint az idén cca 3 millió 902 ezer hektáry területen körülbelül 450 ezer vagon buza termett, amivel szemben a tavalyi termés csak 381, a tavalyelőtti 350 és végül az 1935—36-os termés 262 ezer vagon buzára rugott. A növekedés ilyenformán egyenesen példanélküli. Még örvendetesebb az a körülmény, hogy az idén hektáronként átlag 1200 kg termést mutathatnak fel, amivel szemben 1937-ben ez az átlag 1070-re és még eklatánsabb példa, hogy 1930-ban — a nagy rekordtermés idejében — ez az átlaghozam 1160 kg-ra rugott hektáronként.

Az árak alakulására vonatkozóan ezuttal természetesen még korai volna jóslatokkal előállni. Azzal azonban számolnak, hogy a buzáknak elfogadható árfolyamán való rögzítését — zavaró momentumok kikapcsolásával csak állami intervencióval, tehát prémiumokkal fog lehetni.

Gabonapiac: Pillanatnyilag a banati piacon a buza iránzata csendes. Az árak azonban változatlanul tartják magukat. Az új buzáknak tényleges megjelenésig komolyabb ártelődások nem fognak bekövetkezni. Az itteni piacon egyébként a következő árakat jegyzik: 76-os temesi buza 580, illetőleg torontali 585, továbbá 77-es 590—595, 78-as pedig 595—600 lej. A többi gabonafélékben a tengeri 320, a zab 540, a takarmányárpa 380, a tavaszi árpa 410, a tökmag 680, a napraforgómag 480, a muharmag 350 lej százkilónként.

Lisztpiac: A lisztpiacra nagy árdifferenciákról, üzleti eltérésekről nem igen beszélhetünk. A banati lisztek iránt változatlanul mérsékelt érdeklődés nyilvánul meg. Egyébként a legtöbb malom üzemen kívül áll és ezidőszent végzik el a szükségessé vált reparációkat. Az árak a következők: 30/70-es malmi 1040, továbbá korpa 330 lej mázskilónként.

Elékség a faexport körül
Május végével és még inkább most júniusban újabb lábrakapott a közel négy hónapig szinte teljesen szünetelő faexport. A román fa iránt most már újabb több oldalról érdeklődnek. Így legutóbb komoly reflektánsként lépett fel a szomszédos Bulgária, mely tíz évig teljesen távolartotta magát a román piactól. Ugylátszik: Bulgária nagy kvantumokat akar a román piacról beszerezni, ám egyelőre még komoly nehézségek mutatkoznak a fizetések körül. Mint szakkörökben hírlík, Bulgária a leszállítandó fák 50 százalékát leválasztja és a további felét leiben szeretné fizetni. Amivel szemben a Banca Nationala, illetőleg a kormány köti magát, ahhoz, hogy Bulgária a román fáért nagyobb részt nem és szabad valutákban fizessen.

Természetesen, ma még korai volna bármilyen jóslatot megkockáztatni a bulgáriai üzleti lehetőségekkel kapcsolatban. Annál bizonyos, hogy súlyos hibának számítana, ha az illetékesek a fizetések körül okozandó nehézségek folytán elidegenítik a bulgárokat. Pillanatnyilag a legtöbb román áru Görög-

szág, továbbá Egyiptom és Szíria felé halad és itt talál elhelyezkedési lehetőségeket. Franciaország, Anglia és a többi államok egyelőre rezerváltan viselkednek minden komolyabb vásárlással szemben.

A timisoarai adottságokkal egyidejűleg kapjuk a hírt, hogy a fővárosban már most komoly lépéseket tesznek az ottani lakosság téli tüzelőfájának biztosítása érdekében. Tényleg ez az első alkalom, amikor már júniusban történnek ebben az ügyben lépések. Timisoaran ezzel szemben inkább még csak diskurálnak az egész kérdéstről, jöjjék a már most érezhető fadrágaság előreveti árnyékát a téli szituációnak, mely ebben a tekintetben semmi jóval sem biztat. Amint egyébként halljuk, a városi hatóságok foglalkoznak a város tüzfajellátásának kérdéseivel és állítólag rövidesen máris olyan intézkedéseket fognak foganatosítani, melyek megnyugtatóan fognak hatni az egész vonalon. (f. m.)

Fáradt? Lemosás valódi Dianával!

— Kisiparosok figyelmébe. A Kisiparos Szövetség cluji fióka az alábbiakat hozza a tagok tudomására: 1. Vasárnap július 3-án a bacăni kongresszusra kiküldött tagok beszámolóit fognak tartani a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében, Calea Maréchal Foch 55, II. emelet, melyre minél nagyobb számban kérjük a tagokat megjelenni. 2. Az új partörvény most módosítva lett, több sorozatos közleményben fogunk ezen módosításokkal foglalkozni. 3. A kereskedelmi regisztráció feltételére és az általános összegre befizetésére kitűzött határidő június 30-án lejár. Felhívjuk a tagok figyelmét erre a terminusra és kérjük a fiókánál megjelenni esetleges információk céljából, valamint a regisztráció és fizetések elintézésére kedvező feltételek mellett.

— Meghalt Gyárfás Dezsőné. Kedden meghalt Clujon hosszú betegség után Gyárfás Dezsőné, a Ravina igazgatójának felesége. A megboldogultat, aki a város egyik legjótékonyabb urnője volt, férjén kívül két fia és férjezett leánya gyászolja. Egyik fia Gyárfás Endre oradeai szerkesztő-kollegánk. Szerdán délután három órakor temetik az új kongresszusi temető halottasházából.

— Doktorrá avatás. Az elmúlt szombaton a cluji I. Ferdinand tudományegyetemen doktorrá avatták Rabetz Benjámin, a kongresszusi hitközség főkantorának, Avram fiát. A fiatal orvos az énekhang egészségtanári irt érdekes értekezést.

— Vámos Magda növendékeinek vizsgálóversenye. Szombat este tartotta Vámos Magda az ismert kitaláló zongora tanárnő az évi vizsgálóversenyt a kath. gimnázium dísztermében. A szimpatikus fiatal tanárnő, mint zongorista, egyike a zsidó művészgeneráció legsokat ígérőbb tagjainak. Ezen koncertje óriási pedagógiai felkészültségről tesz tanúbizonyságot, növendékei feltűnő biztonsággal, szép technikával és főképp rendkívül muzikálissal játszanak, ami alapos, megfontolt, tökéletes munka eredménye. A szereplők között feltűnik Rosenfeld Klári zenéleg teljesen kiforrott szép előadása, Volf Kató szép finom színezése. Egészen kiváló produkált Harnik Etelka, dinamikus árnyalása nagyon szép, Rapaport Miklós hatalmasat fejlődött tavaly óta, Kardos Ferenc stílusos, Grünvald Judit elmélyült játéka nagy élvezet szerzett közönségnek. A kicsik között Blau Arienne ösztönös tehetség, játéka teljesen kifogástalan, Czinczár Juci egyénisége minden báját belevissz előadásába. A kis Grosz Márta teljes odaadással és elmélyüléssel játszik, ugyszintán Lázár Ági és Grosz Ervin is. Kitaláló a többiek is, a tehetséges Schwartz Edith, Hertz Éva, Rosenberg Jutka, Meister Tibor, Grünvald Agota, Lázár Judit, Lebovits Éva, Abraham Klári, Rosenfeld Vera, a temperamentumos Herschkovits Lia és a bátor Ausländer Juci. A műsor végén a közönség lelkesen ünnepelte virággal és ajándékokkal halmozta el a népszerű tanárnőt. (S.)

Párizs órára

London, június 28. Angol hajók bo visszhangra tan angol diplomácia fel fogja használni a burgosi helyzetbe kerülő parlament és a közönségek szemé és engedékeny mes foglalkoztatás teszi, hogy nyereségvágyra hajókat a spa azonban nem ményt a nemzet felelősségére lap különbözőség amint a brit vezethet minden sarkából származó reszkelem közelemre és a kéll. A nehéztábornok nem sítés felett és gálisan, mit

Egyébként hajók bombázásait fel kérték a básták ismét tegnap az a bombavető géborkok utasítás nem helytálló nyilatkozatának van kérdés: ben, kinek ha Franco tábornok A Le Jour Anglia figyelmében. Jó tergoiban eszközök bombázások

Weizsinter

Weizsinter

London, június 28. zsidó sajtóban Cionista Szövetség szándékszik a világkongresszusi bizottság bizottságát angol kormányman támada adásokkal a kutive hivatali Irodává azó a rendkészhivásáról közlik a kormány amíg angol Palesztina-p

Dr. Weizsinter tartott Londonban rendezett konferenciát a kalmából. Amely egy volt. Weizsinter hogy Palesztina helyzet, am sok is kritizombolnak, otthonát, Igyen is a Nemzeti Ot babb feladatesítése. Mre, amelyen felmerülünk róla, építőmunkáette lehetett ország,

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timisoara, június 28. (Az Uj Kelet tud.) Ha ezidőszent az üzleti forgalom nem is üti meg a kívánt mértéket, semmi ok sincs a kétségbeesésre. Belföldi relációkban a nehezebb felén túlvagyunk s a hangulat nagyon optimisztikus az egész vonalon. Igaz, sok gondot okoz a gazdasági faktoroknak az állandó drágulás folyamata, ámde ebben az esetben nem beszélhetünk elszigetelt romániai jelenségről. Olyan szimptomáival állunk szemben, mely az egész világon érezeti hatását. Valamelyes remény van arra nézve is, hogy a tartós drágulással az őszi kampányban a kereseti lehetőségek is lépést fognak tartani. Mondják: ebben az ügyben a kormány részéről már meg is ragadták az iniciatívát.

Pénzügyi helyzetjelentés...
A pénzügyi vonatkozásokban elsőrendű szerepet játszó banati bank ismertevű vezetője a következő karakterisztikus helyzetképet rajzolta meg:

— Az objektivitásnak és igazságérzetnek tartozom azzal az őszinte vallomással, hogy röviddel ezelőtt még magam sem igen bíztam abban, hogy a piac így feljavul. Ami történt, az várakozáson felül történt, ha mingyárt nem is váltotta be a legoptimistább jóslatokat. De nem is a jóslatokról van szó. A realitások fontosabbak és ezen a téren nincs baj.

— Ami az értékpapír piacon történik, igen örvendetes. A papírok — az állami és városi papírok — állandóan tartják a legjobb árnívót és irántuk tartós és komoly kereslet nyilvánul meg. A magánvállalkozások: gyárak, bányák és ipari érdekeltségek papírjait is keresik. Ez azt bizonyítja, hogy a hónapokkal ezelőtt fedezékelt mögött megbujt töke

most újból kimerészkedik és egyelőre ezen a területen kezdi meg funkcióját.

— Ami magát a szorosán vett pénzpiacot illeti, elsősorban arra kívánok rámutatni, hogy a bankok nagy erőfeszítéseket követtek el, hogy a megfelelő összegeket előteremtésük a közelben induló buzakampány finanszírozására. Azt hiszem, ezuttal valóban elegendő töké fog állani a kampány rendelkezésére és ezzel eleve eliminálhatunk majd minden zavaró momentumot. A buzakampányhoz, különösen a banati buzakampányhoz, a lehető legszebb reményeket fűzünk.

— Ami az üzleti perspektivákat illeti, itt csak annak megállapítására szorítkozom, hogy utóbbi időben újból igen jelentékeny mennyiségű tökéigénylés futott be a bankokhoz. Ebből tehát nyilván arra következtetünk, hogy a vállalkozási kedv újból aktívába lépett s őszel komoly gazdasági intenzitással számolhatunk. Kétségtelenül, ehhez a biztatlannak mondható szituációhoz erősen hozzájárult az a körülmény is, hogy az országban, mint ismeretes, törvényrendeleti uton csökkentették a hitelkamatot. Olcsó pénzzel szivesebben dolgoznak a pesszimiztáknak is. Nem is beszélve az optimistákról.

Rekord gabonatermés elő...
Szakkörökben ezuttal egyidőben két felfogás tűtötte fel fejét a buzatermés és kampánnyal kapcsolatban. Az egyik: az optimistábbnál is optimistább véletelek a ténylegesen nagyszemű romániai termés mellett rekordárakat is beígér. Azt a konkluziót vonja le, hogy manapság a nemzetközi politikai káosz közepette a buza többszörösen növekedett értékében és ezenkívül a Dumamedencében levő államokon és Oroszországon kívül az összes többi országokban — ha

Párizsban és Londonban óráról-órára növekszik a nyugtalanság az angol hajók újabb bombázása miatt

Megrendülőben van Chamberlain helyzete?

London, június 28. Az Arlan és a Parhnam angol hajók bombázása a vártnál erőteljesebb visszhangra talált a nemzetközi sajtóban. Az angol diplomácia ezt a sajtókampányt nyilván fel fogja használni arra, hogy demonstrálja a burgosi kormány előtt, milyen lehetetlen helyzetbe kerülne az angol kormány a parlament és a közvélemény előtt, ha a bombázásokkal szemben továbbra is eddigi elnéző és engedékeny magatartás tanúsítana. A Times foglalkozva az angol hajók ellen intézett újabb bombatámadásokkal, azon megállapítást teszi, hogy ideje volna rávilágítani azon nyereségvágyra, ami az angol kereskedelmi hajókat a spanyol kikötőkbe vonza. Ez azonban nem akadályozhatja meg a közvéleményt a nemzeti repülők bombázása feletti felháborodásnak kifejezésre juttatásában. A lap különbséget tesz azon védelem között, amit a brit nonosság nyújt és amit nem élvezhet minden a világ ki tudja milyen távoli sarkából származó kalandor és a legális kereskedelem között, amelynek joga van a védelemre és amit Angliának biztosítania is kell. A nehézség onnan ered, hogy Franco tábornok nem rendelkezik a hadviselői minősítés felett és így nem szövegezheti meg legálisan, mit tekint fegyvercsempészésnek.

Egyébként a francia lapokat is az angol hajók bombázása foglalkoztatja. A Le Jour szerint fel kell tenni a kérdést, miért bombázták ismét az angol hajókat. Londonban tegnap az a vélemény alakult ki, hogy a bombavető gépek nem tartják be Franco tábornok utasításait. Ez a magyarázat azonban nem helytálló. De akkor Barcelona legutóbbi nyilatkozatának megvilágításában jönnék van kérdezni: ha provokálással állunk szemben, kinek használhat ez? Bizonyosan nem Franco tábornoknak.

A Le Journal így ír: „Franciaország és Anglia figyelmességét megértették Barcelonában. Jó lenne ugyanezt elmondani a Burgosban eszközölt tiltakozásokról is. Sajnos, a bombázások nem szűnhetnek.”

A l'Humanité ezeket írja: „Az angol-olasz egyezmény leszegzezi azt a tényt, hogy Olaszországnak nincsenek területi törekvései Spanyolországban. Tegnapról fogva ez nem áll fenn többé, mert azt hangsúlyozták, hogy Majorca szigete a fasiszta repülők fészke.”

Az Echo de Paris rámutat arra, hogy Washingtonban, Párizsban és Londonban óráról-órára növekszik a nyugtalanság. Feltehetőleg a kérdést, vajjon Chamberlain személyes helyzete, ami annyira kedvez Franco tábornoknak, e miatt nem-e fog megrendülni?

Semleges vizsgálóbizottság kiküldetését sürgeti a barcelonai kormány

Mint Londonból jelentik, az angol lapok a köztársasági spanyol kormány jegyzékét közlik, amelyben semleges vizsgálóbizottság kiküldetését javasolja a nemkatonai jellegű bombázások ügyében. A barcelonai kormány ezek szerint hozzájárul azon angol javaslat-hoz, hogy semleges bizottságot küldjenek ki a spanyolországi nyílt városok bombázása ügyében.

Valencia újabb bombázása

Egyidejű valenciai jelentés szerint kedden délelben 13.35 órakor nemzeti repülők jelentek meg a kikötő felett és a léghajókat ütegek sortúza dacára bombákat dobtak le. 14 óra körül a gépek elvonultak. Az áldozatok száma ismeretlen, a kárt még nem becsülték fel.

Hogyan halt meg Margarit román matróz Valenciában?

Valenciai jelentés Margarit román matróz haláláról a következőkben számol be: „Az esti szolgálat befejeztével az Arlan angol hajó főműszerésze azt a tanácsot adta Margaritnak, hogy szálljon partra és pihenjen le egy parti szállóban. Margarit azonban inkább a hajón maradt. Rövid idő múlva riadó jelezte a nemzeti repülők közeledtét. Margarit társaival együtt a földalatti menedékhelyek egyiké felé vette útját, de mielőtt eljuthatott volna oda, bomba csapott le közelében és megölte.”

Weizmann a gyarmatügyi hivatalnál interveniált a halálraítélt Ben Joszef megkegyelmezéséért

Weizmann és Amery nagy beszéde a KKL londoni kiállításán. Áll a harc Jaffa és Tel-Aviv között

London, június 28. A lengyelországi zsidó sajtóban az a hír terjedt el, hogy a Cionista Szervezet vezetősége novemberre szándékszik összehívni a rendkívüli cionista világkongresszust, hogy döntson a felbontási bizottság jelentése, illetőleg az angol kormány várható elhatározása nyomán támadt helyzet fölött. Ezekkel a híradásokkal kapcsolatban a cionista exekutive hivatalosan közölte a Zsidó Távirati Irodával, hogy pillanatnyilag nincs szó a rendkívüli cionista kongresszus összehívásáról és az exekutive nem foglalkozik a kongresszus kérdésével mindaddig, amíg angol részről nem érik meg döntésre Palesztina-probléma.

Dr. Weizmann Chaim nagy beszédet tartott Londonban a Keren Kajemet által rendezett kiállítás ünnepélyes megnyitása alkalmából. A megnyitói ünnepség elnöke Amery egykori gyarmatügyi miniszter volt. Weizmann beszédében hangsúlyozta, hogy Palesztinában még ma is sulyos a helyzet, amit a meg nem szűnő zavargások is kritikussá tesznek. De amíg mások rombolnak, a zsidó nép felépíti nemzeti otthonát, Izrael országát. Bármilyen legyen is a végső politikai döntés, a Zsidó Nemzeti Otthon fel fog épülni. A legfontosabb feladat most a zsidó földbirtok kiszélesítése. Mindazon jogos kifogások ellenére, amelyek a palesztinai közigazgatás ellen felmerülnek, nem szabad megfélemlőnkünk róla, hogy a zsidó nép eddigi nagy építőmunkáját a mandatárius hatalom tette lehetővé és Nagy-Britannia az egyetlen ország, amely jelentős mértékben hozzájárult a zsidókérdés megoldásához.

zárult a zsidókérdés megoldásához.

Anglikus erkölcsi kötelessége

Amery beszédében Weizmann egyéniségét és államférfiúi kvalitásait méltatta, majd élesen kikelt a középeurópai zsidóüldözések ellen és hangsúlyozta, hogy a zsidóság tragikus helyzete újlag kötelezi Angliát a husz évvel ezelőtt tett ígéretnek valóra váltására. Véleménye szerint a Palesztina-kérdés legmegfelelőbb megoldása az ország felosztása, amennyiben az igazságosan történik. A döntésnek azonban gyorsan kell megtörténnie. A volt gyarmatügyi miniszter összehasonlította a mai helyzetet azzal a történelmi korszakkal, amikor Nehemia újra felépítette Jeruzsálemet. Kijelentette, hogy ha megfelelő területet bocsátanak a zsidó nép rendelkezésére, úgy ez a nép minta-államot fog felépíteni Palesztina földjén.

Sieff asszony ezután bejelentette, hogy a kiállítás kapcsán nyolcezer font gyűlt már össze Londonban, amit új földvásárlásokra fognak fordítani.

Jeruzsálem, június 28. Slomo Ben Joszef, a rospinai merénylő végleges halálraítéltetése elleni tiltakozás jeléül a palesztinai filmszínházakat, kávéházakat és más nyilvános helyiségeket ma zárva tartották. A revizionisták tüntetést rendeztek a telavivi városháza előtt. A rendőrség szétszórta a tüntetőket és néhányat letartóztatott közülük.

Londoni jelentés szerint dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke ma megjelent a gyarmatügyi hivatalban és Slomo Ben Joszef megkegyelmezése ügyében interveniót nyújtott.

Az ODOL-tól kapja baját
Szép fogait, tiszta száját

Van-e kedvesebb, mint az ápolit női száj, amelyben a fogak mint gyöngysor csillognak? Milyen megnyerően szimpátiikus az ember egészséges, jólápolit fogakkal! Az ODOL a legjobb szer a mindennapi száj- és fogápolásra.

Úde leheletét tökéletesen biztosítja az ODOL.

szef megkegyelmezése ügyében interveniót nyújtott.

A palesztinai rabbinátus, a zsidó polgármesterek és hitközségi vezetők a Jewish Agency útján táviratot menesztettek Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszterhez, amelyben Slomo Ben Joszef kivégzésének elhárítását kérik.

Újabb zavargások Jaffában

Jeruzsálem, június 28. Tel-Aviv és Jaffa között még mindig nagy a feszültség és bár drótkerítést vontak a két város határában. Jaffa felől két bombát dobtak Tel-Aviv területére. Egy katonai páncélautóra egy arab házból többször rálöttek. Egy arab kávéházba bombát dobtak is-

meretlen tettesek. A bomba felrobbant és három arabot súlyosan, öt arab gyermeket pedig könnyebben megsebesített. Ezután kihirdették az ostromállapotot a két város határvidékére.

Rosini olasz lelkész, a Jaffa melletti missziós iskola vezetőjét ma reggel holtan találták az iskola közelében. Ezt megelőzően arab terroristák támadták meg az iskolát és Rosinit súlyosan bántalmazták. A támadóktól kapott titések okozták halálát.

Jeruzsálem, június 28. Ma délelőtt a Vaad Leumi, a Zsidó Nemzeti Tanács képviselői jelentek meg kihallgatáson az angol felosztási bizottság előtt. A kihallgatás zárt ajtók mögött folyt le.

A vaspárda volt lelkész-tagjai megbélyegzik annak terrorista tevékenységét

Dezavualó levelek a belügyminisztériumhoz

Bucuresti, június 28. A belügyminisztérium több lelkésztől, akik tagjai voltak a volt vaspárdának, leveleket kapott, melyekben dezavualják a légió metódusait és terrorista tevékenységét a dinasztia, az az ország és a kormány iránti megingathatatlan ragaszkodásuknak adva kifejezést. Ezek a lelkészek végül is az ellenségkedés és terrorizmus véres utjairól,

amelyeken jóhiszeműen jártak, visszatértek igazi hivatásukhoz, a felebaráti és hazaszeretet ápolásához, aminek életüket és tehetségüket szentelni kívánják. Ez az igen jelentőségteljes gesztus rámutat arra, milyen szakadék választotta el a vaspárda bűnös tevékenységét a keresztény irányelvektől, amikre a légió „Hazafias” igazgatásai során előszeretettel hivatkozott.

Falumunkára kötelezik a végzett egyetemi hallgatókat

Falufelvezetési törvény készül

Bucuresti, június 28. A falvak fejlesztése érdekében az összes végzett egyetemi hallgatókat kötelezni fogják, hogy bizonyos időt falum töltsenek, mielőtt diplomájukat kézhez veszik. Minden végzett egyetemi hallgató saját szakmájában fogja előmozdítani a falu fejlődését.

Másik intézkedés lesz a paraszt-iskolák általánosítása, amelyek kitűnő eredményeket hoztak. A nemzeti nevelésügyi minisztérium a királyi alapítványokkal karöltve olyan új törvényeket fog kidolgozni, amelyek tovább fogják fejleszteni a falvakat. Már ezen a nyáron számos egye-

Napoleon...
Mert a tör...
Kedvez a nag...
nem, ha a na...
az idő ker...
De Napoleo...
volt, mely El...
egyszer teljes...
rópa akkori...
A német...
egynemely ko...
pózában tetsz...
ő számára a...
számára Doo...
szükkült.
Es most...
szár.
Svájca en...
A történel...
az élet megk...
hatja önként...
S ha tárgy...
jában véve...
tességet.
Bár neroi...
szelgett, nem...
kásában is...
guránál, mi...
berenje.
Nem volt...
jelentésten...
sej kényszer...
Kívonult...
sében van...
tudott márt...
ben, mely h...
A történe...
vadász alól...
német össze...
mencau és...
Vilmos n...
állították r...
csupán, a...
től nem tud...
Köpenick...
személyben...
emberi von...
hadság.
Ha sorsa...
vetjük a...
jellomével...
a mérleg...
Különb...
zolta amb...
Tehát k...
tragikusok...
Most ch...
Elmegy...
és él és o...
váns-figura...
Szeme...
csain mer...
sága elér...
ember...
Locarno...
városában...
Mert el...
burg, aki...
Vilmos...
s éppen...
lesz máj...
— Öszre...
Bucuresti...
folytatta...
lita elnök...
téstétele...
professzor...
támogassa...
Balan me...
egyházi n...
papnevel...
nak meg...
függeszte...
— Fel...
kifizetése...
városunk...
nyugdíj...
vezetők...
tusa 1-én...
tükig fo...
előtt 8 o

SPORT

A Radó-Weisz pár nyerte a kerület férfi-páros bajnokságát

Kohn Magda Makkabi Targumures az ifjúságban lett első

Ciuj, június 28. (Az Uj Kelet tud.) Június 24-én kezdődtek meg Ciujon a kerület tenisz-bajnoki versenyei. A versenyen a kerület minden jeles versenyzője indult, azon teljes számban résztvevő a ciuji Haggibbor gárdája, valamint a targumuresi Makkabi legobbjai. A verseny a zsidó sport szempontjából jelentős sikereket hozott; amennyiben a férfipáros bajnokságát a Radó György-Weisz Miksa Haggibbor pár, a férfiegyes második helyét a targumuresi Makkabi kitinó versenyzője, Ovicus, míg az ifjúsági nőegységet Kohn Magda, Kohn Márton, a targumuresi közelet ismert tagjának leánya nyerte. Kohn Magda ezuttal indult először kerületi versenyen: nagy meglepetést keltett kitinó versenyeivel, stílusával és tudásával. A verseny eredményei a következők:

Férfiegyes I. o.: 1. Benedek KAC, 2. Ovicus Makkabi Targumures, 3. Radó Haggibbor és Brándusa KAC.

Női egyes I. o.: 1. Z. Barabássy Baba TC, 2. Buchwald U., 3. Baátné TC és Vicinúé H. Zoe. Radóné Erdős Lilla nem indult.

Férfipáros I. o.: 1. Radó György-Weisz M. Haggibbor, 2. Simon E.—Brándusa Hag., KAC, 3. dr. Metianu-Popescu U és Benedek —Dunky KAC.

Vegyes páros I. o.: Elődöntőbe vannak: Radóné E. Lilla—Radó Gy. Haggibbor, Lám J.—Benedek KAC, Z. Barabássy Baba—Ovicu, Vicinúé H. Zoe—Weisz M., Buchwald—Spárius U pár nyertesével.

Férfi egyes II. o.: Döntőbe vannak: Bekó U és Komoróczy TC III., Papp KAC és Dóczy TC.

Női egyes II. o.: 1. Buchwald U, 2. Haasz-né KAC.

Férfi páros II. o.: 1. Bekó U—Weisz M. Haggibbor, 2. Dunky—Papp KAC.

Ifjúsági férfi egyes. Döntőbe vannak: Dolha U és Hecht KAC, 3. Simon II Haggibbor és Turi KAC.

Ifjúsági női egyes: 1. Kohn Magda Makkabi Tg-Mures, 2. Selényi KAC, 3. Póczy B. KAC és Maior U.

Csak röviden...

Lugojon tegnap játszották le a Vulturii—Sportul Studentesc minősítő mérkőzést, amely 1:1 arányban döntetlenül végződött. Az első gólt a 32. percben Mayer II szerezte meg a Vulturinak, a 38. percben Stefanescu egyenlített. A reváns és egyben döntőmérkőzést vasárnap Bucurestiben játszzák le. A Sportul Studentesc minden valószínűség szerint bejut az A) ligába.

Newyorki jelentés szerint Joe Louis nehézsúlyú ökölvívó világbajnok aláírta szerződését a Max Baer elleni mérkőzésre, melyet szeptemberben tartanak meg. Ugyancsak amerikai jelentés szerint Schmeling revánsra hívta ki Louist, aki ezt elfogadta, de csak a Max Baer elleni mérkőzés utáni időre.

A Haggibbor kéri azokat, akik az old-boy futballcsapatban játszottak, hogy adjanak el csütörtökön este fél 8 órakor az egyesület otthonába, Str. Stroescu 7/b.

Brünn városában stadiont építenek a csehszlovákok. Közel 4.25 millió csehkoronát irányozták elő a stadion költségeire. A nagy sporttelepen 105x70 m nagyságú futballpálya, 400 méter hosszú salakpálya lesz. A nagyszabású sporttelep egyik legmodernebb stadionnak ígérkezik.

Angliában tombol a fogadási láz. Érdekes képet nyerünk az alábbi adatokból arra, hogy a futballbajnoksággal és kupával kapcsolatban milyen nagy összegek cseréltek gazdát fogadások útján. Közel kilencmillió ember vett részt a fogadásokban és 40 millió fontot áldozott szenvedélyének. Angliában 12 futballbukmékéiroda működik, kartellben.

Trello Abegglen, a kitinó svájci válogatott futballista nem fogadta el azt az előnyös ajánlatot, amelyet a franciák kínáltak neki. Reims városába akarták szerződtetni játékosnak és trénernek. Abegglen azonban nem akarja Svájcot elhagyni és a Grasshoppers játékosra marad.

A francia földön rendezett harmadik világbajnokság jó üzletnek bizonyult. Az újrajátszott mérkőzésekkel együtt tizenhét világbajnoki viadalnak volt szemtanúja a közönség. A tizenhét mérkőzés együttes bevétele megközelítette a 48 millió lej. Ezzel szemben a kiadások alig haladták meg a 32 millió lejt, úgyhogy 18 millió lej tiszta jövedelmet hozott a két hét alatt lebonyolított labdarugóvilágbajnokság. Érdekes, hogy a legtöbb néző a francia-olasz mérkőzésen jelent meg, míg a döntő összecsapáson csak

nem tízezerrel kevesebb néző volt, mint a francia-olasz mérkőzésen.

Müncheni atlétikai versenyen a német Rathjen kisasszony 166 cm ugrással megjavította az amerikai Osborne 165 cm-es eddig érvényben levő női magasugró világrekordját. Rathjen a berlini olimpián második volt a magyar Csáik Ibolya mögött.

Évezredek óta megoldatlan a Sárga-folyó problémája

A világsajtót bejárta a szörnyű hír, amely a Sárga-folyam pusztításáról szól. A japán-kínai harcok, mint tudjuk, a kínai seregek parancsnoka több helyen átvágta a folyam mágájait s ezáltal mesterséges árvízveszedelmet zúdított az előnyomuló japán hadsereg nyakába. Ezzel mintegy 3200 falut itéltek biztos pusztulásra s az ott lakó népeket, közel 50 millió embert, hontalanná, földönfutóvá tették. Ezeknek minden vagyonuk a veszedelmes áradás martaléka lett. Az eddigi hírek 180.000 halottól szólnak. Meggondolatlan és kegyetlen tett volt ez.

Kína legelső gondja mindig a Hoangho volt. Ez a zaboláltan, vad folyó, már évezredekkel ezelőtt sok bajt okozott folytonos áradásaival. Semmi sem bizonyítja jobban fenti állítást, mint az, hogy 2278-ban Krisztus előtt — tehát több mint négyezer éve — Kína akkori császára egy Yü nevű alattvalójának adta t-őnját, mert mint „vizszabályozási” szakértőnek először sikerült a rakoncátlan és medrét egyre-másra változtató Sárga-folyamot szabályoznia. Yü el is foglalta a kínai trónt s miként az ósrégi feljegyzésekből kiderült, nemcsak kitinó „mérnök”, de nagyszerű uralkodó is volt. Yü munkája, amelyet a Hoanghon végzett, másfél évezreden át dacolt a makranos folyóval. A rendszeri időszámítás előtt 700 évvel azonban a mai gáttörések helyétől mintegy 800 kilométernyire áttörte a Sárga-folyó a Yü-gátakat s új medret mosott magának. Ezután ismét elmúlt másfélszer év, ami alatt egymásután kétszer változtatta medrét az óriási folyó s milliók pusztultak éhen és fulladtak meg. Később, 1194-ben Kr. e. egészen 1494-ig Kr. u. újból és újból kitört partjai közül a Hoangho s Csengtau és Kaifeng között pusztított. Uj folyásában a Sárga-tengerbe is új beömlést keresett, a Jangcse-folyó torkolatát délre. Bár új beto-kolá-

sát megtartotta, a következő három évszázad alatt egészen hosszúságának negyötöd részén folytonosan változtatta medrét, míg 1853-ban a világtörténelem legnagyobb árvíz-katasztrófáját okozta. Elborította akkor Kína nagy részét, — háromszor akkora területet, mint a volt központi hatalmak országai, — míg nem önkényesen elfoglalta mai medrét.

Önkéntlenül kérdezzük, mi okozza ezt a folytonos meder-változást? Sajnos, csak feltevésekre vagyunk utalva, bár az utóbbi időben már komoly szakértők is foglalkoztak a kérdéssel. A Sárga-folyam hossza körülbelül 5100 kilométer. Ez a világ legnagyobb lösz-folyója. Olyan folyam tehát, amely közetes hordalékokat visz magával. A vízben oldott agyag miatt is nevezik el Sárga-folyamnak. Normális vízmagasság mellett 10 százalék löszöt visz magával, de 1931-ben és 1935-ben a lösztartalom elérte az 50 százalékot! Az árvíz tehát mindig úgy keletkezett a múltban, hogy a folyam medrében a hordalék lerakódik s ezzel egyre magasabb lesz a folyam ágya. Végül is a víz kénytelen kilépni „medréből” s új medret mosni. Ott, ahol ma áttörték a gátakat, a folyam vízsebessége már igen csekély, a hordalék lerakódik s ha emberi kéz nem vet gátat a folytonos vízszint-emelkedésnek, újból árvíz-katasztrófa keletkezik. Érdekes, hogy napjainkban a folyam medrének talpa éppen egy méterrel magasabb, mint a környék szintje, a víztükör pedig 6—8, sőt 10 méterrel is magasabb. Ez a veszélyes szakasz Csengtosau és Kaifeng között fekszik.

Ugyanez a helyzet a Jangcse folyónál is Hankau és Wucsang között. A Hoangho, mint a Jangcsekiang, valamint a Kaiser-csatorna, tehát bármikor iszonyú árvíz-katasztrófát okozhatnak.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda:
Műsorok műsora: Kaméliás hölgy. Dumas örökbecsű regénye után. Greta Garbo és Robert Taylor. II. Négy vándor. Vigoperett. Simone Bourday-val. III—IV. Híradó, Micky Maus.
Jón: Tarzan, Pat és Patachonnal.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, június 29.

Bucuresti, 7.30: Torna, hírek, reggeli hangverseny. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.10: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Könyvek és folyóiratok. 19.15: A rádiózenekar hangversenye. 20: Felolvasás. 20.15: Hanglemek. 21: Felolvasás. 21.15: Hanglemek. 22: Hangképek lemezekkel. 22.30: Hírek. 22.45: Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem, Délután 5.30: Pontos idő, hírek. Zene. 8: Gur Arié előadása: A technika és tudomány szerepe a köznapai munkában. 8.20: Előadás a jemenitákról. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.35: Az angol programban előadás a földrajz köréből. 9.50: Angol jazz, közvetítés a Dávid király szállodából.
Budapest I, 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Katonazene. 15.35: Hírek. 17.45: Pontos idő. 18: Jazz. 21: Operarészletek. 22.10: Hírek. — 22.30: Cigányzene. 24.10: Táncklemek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrád, 19.20: Rádiózenekar.
Droitwich, 21.35: Wagner: Tannhauser-részletek.
Prága, 21: Strauss János operett.

Csütörtök, június 30.

Bucuresti, 7.30: Torna, hírek, reggeli hangverseny. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hang-

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Mától: A francia filmek koronája! Vörös éjszakák. Tolsztoj „Elő halott” című regényének filmváltozata. Főszerepekben: Victor Francen és Gaby Morlay.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Garry Cooper legnagyobb, szenzációs filmje: A halálhajó kapitánya. — Műsor előtt: Világhíradó.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda:
Leányálom. Kipróbált recept a férj-fogásához 7 felvonásban. Bemutatóját: Bette Davis és Georg Erent.
Jón! Ember és orvos, Robert Taylor.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda:
A halál árnyékában. Izgalmas kalandor-film egy detektív életéből, főszerepekben: Spencer Tracy és Virginia Bruce.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda:
Két asszony között. Érdekes film egy nőgyógyász életéből, főszerepekben a szédítően elegáns Loretta Young és Warner Baxter.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Mától: Micky Maus premier műsor! 2 órát betöltő színes Micky Maus műsor 12 képpel.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

3, 6 és 9 órakor: A kis hercegnő. A legkedvesebb Shirley Temple film. II. A szerelem nem hal meg. Pazar rendezési film-száger. Fősz.: Dick Powell és Marion Davies. III. Journal.

HIREK

A császár és a történelem

Napoleont feverték és előbb-utóbb leve-
rik az összes Napoleonokat.

Mert a történelem se minden esetben
kedvez a nagyságnak, különösen akkor
nem, ha a nagyságok túl akarják feszí-
teni az idő kereteit.

De Napoleon bukása a meteor bukása
volt, mely Elba szigetéről elindulva, még
egyszer teljes fényében tündökölt fel Eu-
rópa akkori egén.

A német excsászárnak, aki — mint
egynémely kortársi diktátor — Napoleon
pózában tetszelgett, nem volt Elbája; az
ő számára a bukás végleges maradt; az ő
számára Doorn — Szent Ilona szigetével
szükkült.

Es most lakhelyet változtat az excsá-
szár.

Svájca emigrál — Locarno.

A történelem kegyetlen volt hozzá, de
az élet megkönyörült rajta: megváltoztat-
hatja önkéntes fogsága színhelyét.

S ha tárgyilagosan nézzük sorsát: alap-
jában véve megérdemli ezt a könyörülé-
sséget.

Bár neroi és napoleoni pózokban tet-
szelgett, nem volt kegyetlen ember s bu-
kásában is inkább maradt még európai fi-
gurának, mint a mai német birodalom szu-
berénje.

Nem volt igazi hős, de hőiesen küzdött
jelentéktelensége és kisebbségi érzé-
sei kényszere ellen.

Kivonult a történelemből s beletörde-
sében van valami megható vonás. Ember-
tudott maradt abban az embertelenség-
ben, mely hazáját elborította.

A történelem ítélőszéke felmenti őt ama
vadász alól, melyeket a világháború után
német összeomlás követő időkben Cle-
menceau és Lloyd George emeltek ellene.

Vilmos nem volt hóhér, mint ahogyan
állították róla, felséges képviselő volt
csupán, aki népének illűt fennhőzása-
tól nem tudott szabadulni.

Köpenicki Nero és Napoleon volt egy
személyben, de voltak benne bensőséges
emberi vonások is: méltóságérzet és szo-
lidság.

Ha sorsát, jellemét és tehetségét össze-
vetjük a jelenlegi Németország urainak
jellemével: föltétlenül az ő javára bíten-
a mérleg serpenyője.

Különb náluk, csak a siker nem iga-
zolta ambícióit.

Tehát kómikus vonásai lassan-lassan
tragikusakká szépülnek.

Most emegy svájci polgárnak.

Elmegy Svájcba, ahol Román Roland
és él és ahol a világ legnemesebb emig-
ráns-figurái éltek és ének.

Szeme majd a Mont-Blanc hóföde csu-
csain merenghet, amelynek hívós magas-
sága elérhetetlen szimbólum volt számára
emberi vonatkozásban.

Locarnóban fog élni, a békepaktumok
városában, ahogyan, elárultán.

Mert elárulták, legelső sorban Hinden-
burg, aki mindent neki köszönhetett.

Vilmos végleg kivonult a történelemből
és éppen ezért a történelem könyörület-
lessz majd iránta. (s. i.)

— Öszre napolták el a szent szinódus ülé-
sét. Bucarestből jelentik: A szinódus ma délelőtt
folytatta ülését Balan transilvániai metropolita
elnökletével. Az egyes bizottságok jelen-
tése után megtárgyalták Nichifor Crainic
professzor azon kérését, hogy a szinódus
támogassa Filocalia című művének kiadásban.
Balan metropolita felajánlotta, hogy a sibjui
egyházi nyomdában elkészítetteti a könyvet. A
papneveldek és felekezeti iskolák problémái-
nak megvitatása után a szinódus ülését fel-
függesztették és öszre napolták el.

— Folyósítják a nyugdíjakat. A nyugdíj-
kifizetések a következő sorrendben történnék
városunkban: 1938 június 28-án a katonai
nyugdíjakat és azoknak nyugdíjait, akiknek
vezetéknévük A—E betűkkel kezdődnek, ju-
lius 1-én E—N betűkig, július 2-án O—Z be-
tűkig folyósítják a nyugdíjat naponként dél-
előtt 8 órától déli fél 12 óráig.

— Eltesebb embereké, akik gyakran tet-
vannak fuvódra, úgy az alhasi pangást, mint
az emésztés renyheségét a természetes
„Ferenc József“ keserűvíz rendszerint hamar
mérészkli, a rekeszizom emelkedését csökkenti
és a magas vérnyomást leszállítja. Kérdezze
meg orvosát.

— Párizsban hűségeseen őrzik a nemlétező
La Manche-alagut kulcsát. Az angol királyi
pár közeli látogatása időszerevé tett minden,
a francia-angol kapcsolatokra vonatkozó
emlékeztést, vagy adatot. A párizsi újságok
leglyesebb riportere és „színes karcolat“-
írói nemes versenyre keletke egymással: me-
lyikük tudja a legmeglepőbb új színt felrakni
a brit-francia barátság dus palettájára? A
pálmát kétségkívül az a szemfüles kartárs
viszi el, aki felfedezte, hogy a francia fő-
város kereskedőnegyedének központjában, a
Faubourg Saint Denis uccában van egy mu-
zeumszerű helyiség, amelynek ajtaján a kö-
vetkező, kissé váratlan szöveg virít: „A
Franciaország és Anglia között létesítendő
földalatti vasut jogos engedélyeseinek
irodája“. A híres La Manche-csatorna alatti
alagutról van szó, amelyet — frissítük fel
kissé az emlékeztelinket! — az 1882—83-as
években kezdeményezett egy Breton nevű
francia mérnök. Az általa alakított részvény-
társaság kapta meg az alagutban létesítendő
vasut kiaknázási jogát. Ez a kiváltság elvben
még ma is érvényben van. Csak éppen magát
a részvénytársaságot söpörte el az idő. Nem
maradt meg belőle egyéb, mint a fenti iroda,
az összes tervrajzokkal, költségvetésekkel,
talajpróbák kivonataival és — a La Manche-
alagut kulcsával. Ugy bizony. Tudniillik
Bretonek annak idején Sangatte-les-Calais-
ban meg is kezdték az alagut furását. Saj-
nos, a szádánál nem juthattak tovább igen
prozái okokból: elfogyott a pénzük. A jöve-
ndő alagut tátongó nyílását ráccsal zárták le
s ennek a rácsnak rozsdásodó, súlyos kulcsát
őrzik Párizs szívében, a muzeális tárgyaknak
kijáró tisztelettel. Ki tudja, hátha még egy-
szer ki kell mégis nyitni azt az öreg rácsot?
A La Manche-alagut mai értékben csekély
három milliárd frankba kerülne. De mi az
Franciaországnak!

— Rövid belföldi hírek. Holnap érkeznek a
román fővárosba a városok nemzetközi szö-
vetségének tanácsstagjai. Tizenöt állam kép-
viselteti magát a kongresszuson, amely június
29-től július 2-ig tart. — A CFF-hez érkezett
távirati jelentések szerint az utóbbi napok
esőzése több helyen áradásokat okoztak és a
vasuti vonalakat megrongálták. Így az Ab-
rud—Turda utszakaszon a víz elmosta a ve-
tést. A forgalmat 4—5 napra be kellett szün-
tetni. — A Luma Bucurestilor-kiállítás ven-
deglőjének egyik pincére: Dumitru Mutu ma
délelőtt a Herastraru-tóba ment fürödni. A
pincér, aki nem tudott uszni, mély vízbe sod-
ródott és megfulladt. Holttestét kihalászták.
— Ma Szent Pál és Péter napján a hatósá-
gok nem tartanak hivatalos órákat. — Mi-
nisztertanácsi határozat alapján a jövőben
első személyekről nem lehet elnevezni elemi
iskolákat. Kivételt csak az uralkodó család
tagjaival és azokkal tesznek, akik saját költ-
ségükön építenek iskolákat. — Diostiban
Gusti professzor felügyelete alatt folynak a
mintafalu építkezési munkálatai, amelyek
jelképes jelentőségűek: az újépítés királyi
gondolatát vannak hivatva kifejezni. — A
bucuresti tözsdén a hét első napjában nem
volt nagy forgalom. A szabott kamatlábu
értékpapírok helyenként kis emelkedéseket
mutattak. A részvények irányzata gyenge
volt. — Az ország egész területén folynak a
mezőgazdasági munkálatok. A repcét és ár-
pát cséplik. A buza aratása is folyamatban
van. — Iorga professzor hazaérkezése után
azonnal kezdte vette a Liga Culturala boto-
sani kongresszusa előkészítő munkálatainak
irányítását.

— Hevesi Piroka és Kovács Kató június
30-án, csütörtökön este 9 órakor a rom. kath.
fiugimnázium dísztermében (Kogălniceanu 2)
a Kisebbségi Újságírószervezet rendezésében
megtartandó nagyszabású bucsuhangverse-
nyére felár nélkül elővetelben kaphatók je-
nyére az Agenția Teatrului színházi ügyök-
gyek az Agenția Teatrului színházi ügyök-
ség főterei kioszkjában. Telefonszám 29-92.
Jegyek ára bélyeggel és 65 és 45 Lei. Főiskolai halgatók, a zenekon-
zervatóriumok növendékei és a Goldmark
zenegyeselet tagjai a szokásos kedvezményt
élvezik.

Nedves kezek — izzadás hónalj alatt

Kezek nedvessége könnyen elhárítható
gyakorj mosás és utána Talcum puderral,
éjjelre viszont Hidro-Milkudermmel va-
ló bekenés által. Erősen izzadó hónaljak
többször naponta szappanos, ecetes (1
rész ecet és 3 rész víz) vagy toaletteccel
megmosandók. Továbbá ajánlatos a hó-
naljat kétszer hetenként Hidro-Milkuderm
krémmel bekenni. A krém gyakoribb hasz-
nálata nem fontos, sőt elkerülendő, mert
a hónalj bőre jelentősen érzékenyebb a
kezek és lábak bőrénél és így könnyebben
megsérülhet, ami ugyan egy kis pudere-
zéssel újra helyrehozható.

TURISZTIKA

A Haggibor turisztaszakosztálya vasárnap
a következő turákat rendezi:

Autóval a turdai hasadékba és a Bány-
fürdőbe reggel pontosan 6 órai indulással.
Részvételi díj tagoknak 60, vendégeknek 70
lej. Jelentkezni lehet péntek estig bezárólag
minden délután 6—8-ig az egyesület titkársá-
gánál Str. Stroescu 7/b alatt.

Gyalogtura: Cluj környékére, kedvező idő
esetén fürdőssel egybekötve. Mindkét turára
vendégeket szívesen lát a vezetőség.

A KKASE turista-szakosztálya f. hó 3-án,
vasárnap a turdai hasadékhoz és a turdai sós-
fürdőhöz kirándulást rendez. Értekezni lehet
az unitárius kollégium tornatermében minden
este 8—10 között, péntek estig bezárólag.
Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— FIGYELMEZTETÉS, Szerkesztőségünk
tudomására jutott, hogy egy Rákóczi Mór
nevű egyén az Uj Kelet munkatársának adja
ki magát. Mihez tartás végett közöljük, hogy
hasonló nevű egyén se szerkesztőségünknek,
se kiadóhivatalunknak soha sem volt és ma
sem tagja.

Sir Galahad: Bizánc. Az „Európai Kul-
tura“ sorozat (Athenaeum) új kötete. Meg-
előzők: Croiset: A görög kultúra, Homo: A
római kultúra. Kötetje, vászonkötésben, ké-
pekkel, 198 lej Lepagenál Cluj. Postán után-
vétellel. Kéjen teljes jegyzéket.

— Csak pár ezrelék zsidó elemista van
Németországban! Berlinből jelentik: A né-
met nép vallás szerinti tagozódásra élénk vi-
lágot vet az a statisztikai kimutatás, amely
most jelent meg a népiszkolák növendékeinek
felekezeti szerinti elosztásáról. A növendékek
62 százaléka evangélikus vallású, 36,75 szá-
zaléka római katolikus. Más keresztény val-
lású növendék egyharmad százalékkal szere-
pel a kimutatásban, míg 0,18 százalék a zsidó
növendékek számáránya. A különböző fele-
kezeten kívüli csoportokhoz alig egy száza-
lék tartozik. A változások az 1936-ban ké-
szült legutóbbi statisztikához viszonyítva lé-
nyegtelenek.

EGYESÜLETI ÉLEP

— A Kórházegyesület és Nőegylet tea-
délutánja. Cluj olvasóink figyelmét felhívjuk
a két egyesület költségvetéséről által minden
csütörtök délután 7-5 órakor rendezendő tea-
délutánra, ahol figyelmes háziasszonyok gon-
doskodnak arról, hogy a jelenlévők jól érez-
zék magukat. A két egyesület a cél érdeké-
ben is reméli és elvárja, hogy ezeket a kel-
lemes időtöltést is jelentő délutánokat minél
nagyobb számban látogassák.

— A Zsidó Nőegylet gyermekdélutánja. A
cluj Zsidó Nőegylet ma, szerdán délután 4
órai kezdettel a neolog óvodában rendezi
gyermekdélutánját. Tekintettel arra a nemes
hivatásra, amelyet a Nőegylet a cluj köz-
életben betölt, kívánatos, hogy ezen rendez-
vényét a legteljesebb anyagi siker koronázza.
Egyébként pompás műsor gondoskodik a
gyermeknek és szülők szórakoztatásáról.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

I. K. Pecica. Tudomásunk szerint nincs.

Anyák!
Ha szépet akarnak látni, nézzék meg
FRIEDMANN fotóművész kirakatában a
művészi gyermekképeket. Str. Regina
Maria 46.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

— RÖVID HIREK MINDENÜNNEEN.
Párizsi jelentés szerint, a bucaresti nem-
zetközi légiakrobatikai versenyről haza-
térve, Blanc francia pilóta, aki a verse-
nyen második volt, kijelentette, hogy a
helyezési sorrend teljesen megfelelt az erő-
viszonyoknak. Meltatta Popescu kapitány
teljesítményét, akit nagyban akadályozott,
hogy gépét csak két nappal a verseny
előtt vette át és így nem volt ideje azt
kipróbálni. — Több, az orosz határ köze-
lében lévő Vaindia szigeti halász tegnap,
három orosz repülő látott megjelenni az
észti parti vizek felett. A közelben tartóz-
kodott egy orosz páncélos és több tenger-
alattjáró is. — A PAT jelenti, hogy Lu-
beltségi képviselő interpellációt tett le a
lengyel parlament asztalára a németorszá-
gi lengyel kisebbségek ügyében. — Hiva-
talos adatok szerint az Egyesült Államok-
ban a munkanélküliek száma május folya-
mán 10.310.000 volt. — John Nedil Mac
Cormick Mac Cormick csikági kiadóvál-
lalkozó 21 éves fia, hatalmas vagyon örö-
köse, június 22-én eltűnt. Bizonyos nyo-
mok arra utalnak, hogy gengszterek ra-
bbolták el. — A német főváros közelében
lezuhant egy repülőgép. A repülőszere-
csétlenségnek három halottja van.

— Nyugdíjazták a harmincötödik szolgálati
évüket betöltött elemi iskolai igazgatókat.
Bucurestiből jelentik: Armand Calinescu bel-
ügyminiszter és ideiglenes nemzeti nevelés-
ügyi miniszter elnökletével ma értekezletet
tartottak az elemi iskolai tanfelügyelők. El-
határozást nyert, hogy csak néhány nyári
tanfolyamot fognak engedélyezni és hogy a
harmincötödik szolgálati évet betöltött elemi
iskolai igazgatókat nyugdíjazsák. Az illetők
továbbra is az iskolák helyiségeiben lakhat-
nak az év végéig.

Egészséges és beteg egyfor- mán áldja a Diana jó halását

— Súlyosan inzultált a kolléganője egy cluj
bártáncosnőt. Kinos jelenetben volt része az
éjszakai órákban Elisabeta Portik, 24 éves
fiatal cluji bártáncosnőnek. Elisabeta Portik,
alki az egyik helybeli bárnak a tagja, a mű-
sor után a lokálban kisebb társasággal mu-
latott. Közben egy férftól virágcsokrot ka-
pott s ez a virágcsokor okozta a bonyodalmat.
Egyik kolléganője ugyanis, midőn Elisabeta
Portik eltávozott a bárból, ingerült szavakkal
ráváltamdt az uccán, majd rövid, heves szó-
váltás után tettleg olyan súlyosan inzultálta,
hogy Elisabeta Portik sérüléseit végül is a
mentők költötték be, majd a sebesült tánc-
nőt hazaszállították Filipescu ucca 9 szám
alatti lakására. A rendőrség a kinos botrány
ügyében megindította az eljárást.

Keresek rövidáru és parfümerie kereskedőknél jól bevezetett

Agilis Rayon képviselőket

Oradea Arad Timisoara Brasov Sibiu Targu-Mures Satu-Mare

városokban Lei 20.000 készpénz garanciával. Érdeklődők írjanak: Klein Ignác Cluj, Str. Maloiescu 3.

29.
és, rádió-
k. 16.45:
váadás. —
n. 21.10:
ar bang-
cselló és
k. 22.45:
re néme-
vek.
idő, hi-
Olvasás
5: Pavlo
árás, hi-
aye.
angleme-
3.30: Hi-
Katoná-
18: Jazz.
22.30: Ci-
10: Tán-
orból:
air Lewis
lej, köve
Pantheon-
köve 63
lej, Dods-
e 125 lej
Kérjen.
EK
vástagabb
és 20 lej.
vezmény.
Jeligés
a portabé-
különbejá-
ssal. Str.
zsidóasz-
gyermekét?
Mórhéhoz,
són vállal.
2.
Megtekint-
pontban 3
pontosan
er szerint,
horét zsar-
kóns kép-
Elsőrendű
Jelentkezé-
és hala-
lius 15-től
oktatása.
Bucuresti
„Elt“ jel-
nagymun-
állandó
ovits Jenő
6 család
n Deva.
Friedmann
I. em.
ktoliterest
ppangyár
ok, szidk
Házhoz is
házikoszt
Gerescu 7.
zott szoba
ek házzal.
sználattal
34. Tele-
Falk Imre
t. Gyári
Ak: tud
ol, közölje

UJ KELET *Legújabb hírek*

Megfosztották állampolgárságától Citta Davilát, Románia volt washingtoni követét

Elvették M. Schachmann volt párizsi helyettes sajtóattasé és egy Dragulinescu nevű szélhámos állampolgárságát is az állami intézmények rágalmozása címén

Bucuresti, június 28. A kormány minisztertanácsai napló utján megfosztotta román állampolgárságától Citta Davilát, Románia volt washingtoni követét, M. Schachmann ujságíró, Románia volt párizsi helyettes sajtóattaséját és egy Radu Dragulinescu nevű egyént. A határozatot Iamandi igazságügy-miniszternek a minisztertanács elé terjesztett jelentése vezeti be, amely a Monitorul Oficial mai számában a következőképpen jelent meg:

Az állampolgársági jogtól való megfosztás indokolása

„Az országban és annak határain túl is fenntartás nélkül hódolattal emlékeznek meg II. Károly királyról, aki emlékezetes és történelmi gesztusával február 10-én véget vetett a politikai bizonytalanságnak, amely belső felfordulással és a nagy nemzeti érdekek teljes kompromittálásával fenyegette az országot. Az új alkotmány alapján meginduló kormányzati tevékenység helyreállította a belső rendet és az egész nemzetközi közvélemény előtt bebizonyította, hogy Romániában ismét helyreállt a hatósági tekintély, a rend és a fegyelem.

[E kormányzati tevékenység árnyékában egy új alkotó lendület serkentette fokozott munkára az összes tevékenységi ágakat. Szeretett uralkodónk szüntelen és aggodó ellenőrzése és felügyelete mellett éni munká folyik minden irányban, amely záloga az ország boldog és békés továbbfejlődésének.

A bizalomnak ezt a légkörét igyekeznek egyesek sajnálatos módon megzavarni, rágalmozó és romboló akciókkal. Néhány magányos honpolgárunk megfélemlített az állammal szembeni szent kötelezettségeiről és intrikákkal, rágalmozással próbálja hazug színben beállítani az ország belső helyzetét, a hatóságokat és azoknak legfelsőbb vezetőit.

Miért fosztották meg Citta Davilát állampolgárságától

Ezek között kimagasló szerepet játszik Carol (Citta) Davila. Az ő tevékenysége annál is odiosabb, minthogy a fontos szerep, amelyet az állam vezetésében betöltött, legalább is teljes tartózkodásra és diszkrécióra kellett volna, hogy kötelezze azokkal a problémákkal szemben, amelyek az ország új alkotmányos rendjével kapcsolatosak. Ezzel szemben Citta Davila az országot rágalmozó és annak intézményeit befeketítő ágenssé vált. Ebben a lealázó és megbecstelenítő szerepben Citta Davila az utóbbi hónapokban román körökben tartott gyűléseken különböző kijelentéseket tett, amelyek visszhangra találtak az egész amerikai, sőt a tengeren inneni sajtóban is. Beszédeiben sértegetett, inszenzált, sőt fenyegetőzésektől sem riadt vissza az ország vezetőivel szemben.

Max Schachmann ügye
Egy másik rágalmozó, Emanoil Max Schachmann csatlakozott az utóbbi hetekben Citta Davila akciójához. Schachmann, aki román állampolgár, de Párizsban, a Párizsban székelő „Középeurópai Tanulmányi Kör“ előtt szemenszedett valótlanosságokat tartalmazó előadást tartott Romániáról, melyet a legsötétebb színben igyekezett beállítani.

Ez a tevékenység mindkettőjükét az ország törvényen kívül helyezi.

Dragulinescu szereplése

Kettőjük akcióját kiegészíti egy harmadik: Radu Dragulinescu szélhámos és hamiskártyás álneve: Romul, Cassanova, Dorel, Ro-

berto Rossini, William Eduard Rosenberg, Goldstein, aki néhány hónap óta Párizsban „A román köztársaság“ cím alatt egy ugynevezett román köztársasági komité nevében bulletint ad ki, befeketítve és rágalmozva az országot.

Minthogy tevékenységükkel valamennyien érdemtelenné tették magukat, úgy véljük, helyén való a román állampolgárság elvesztéséről szóló törvény rendelkezéseit alkalmazni velük szemben.

Victor Iamandi igazságügy-miniszter.

A fentebbi jelentés alapján a Hivatalos Lap mai számában a következő minisztertanácsai napló látott napvilágot:

A minisztertanácsai napló szövege

1. szakasz. Megfosztjuk román állampolgárságától Carol Davila, volt washingtoni román követet, aki született 1886 december elsején Romániában és jelenleg washingtoni lakos, továbbá Emanoil Max Schachmann, aki „Esseze“ néven írja cikkeit, született

1889 december 23-án Romániában, tartalékos tiszt és jelenleg párizsi lakos, valamint Radu Dragulinescu szélhámos és hamisítót, aki született 1838-ban a prahovamegyei Uria községben.

2. szakasz. Miniszterelnökünk megbízta jelen minisztertanácsai napló végrehajtásával. A Seara című lap megjegyzi, hogy Emanoil Max Schachmann fia dr Schachmann bucuarest orvosnak és bátyja Ionel Schachmannnak, aki a párizsi Comedie Francaise színe-sze. Schachmann Bucurestiben több külföldi lap tudósítója volt, majd tíz évvel ezelőtt Párizsba költözött, ahol 1937-ig a román követség helyettes sajtóattaséja volt.

Citta Davila román nemesi család sarja, akit 1928-ban a nemzeti parasztpárti kormány nevezett ki a diplomáciai karba. Davila Titulescunak a külügyminisztérium eléről való távozása után mondott le a követi méltóságról.

A harmadik, Radu Dragulinescu többszörsen között szélhámos, akit legutóbb Bécsben tartóztattak volt le, utlevélhamisítás miatt.

Blücher marsall veszi át a kínai hadsereg főparancsnokságát?

BUCURESTI, június 28. A Seara című lap magánforrásból közli azt a meg nem erősített hírt, hogy Csang-Kaj Sek marsall lemond és a kínai seregek főparancsnokságát Blücher tábornok, az orosz távolkeleti hadsereg főparancsnoka veszi át. Július 10-ig a szovjet nagyarányú csapatszállításokat fog eszközölni Kínába, majd Közép- és Dél-Kínában egyaránt elfentámasztásba mennek át a kínai-orosz seregek.

Anglia véget akar vetni a távolkeleti háberunak?

Sanghaj, június 28. Nemzetközi politikai körökben tartja magát a hír, hogy külföldi hahtalmak, de különösen Anglia komoly akciókat akar indítani a japán-kínai háború befejezésére. A feltevést úgy vélik, hogy alátámasztja az a tény, hogy Sir Archibald Kerr Anglia kínai nagykö-

vete Hankauba érkezett, ahol a békefeltételekről fog tárgyalni. A kínai politikai körök hangsúlyozzák, hogy a béketárgyalásokról csak abban az esetben lehet szó, ha biztosítják Kína területi és közigazgatási érintetlenségét.

Komoly európai bonyodalommal fenyeget a spanyol polgárháború

Sem Barcelona, sem Franco nem hajlandók engedményre

London, június 28. A Daily Mail római jelentés alapján arról számol be, hogy olasz kormánykörökben úgy vélik, hogy a spanyol háború újabb bonyodalmak veszélyével fenyeget. A lap tudni véli, hogy Chamberlain táviratban arra kérte Mussolinit: haddjon oda Franco-nak, hogy az korlátozza a légi támadásokat, világosan felismerhető célu tárgyakra. A lap azzal fejezi be cikkét, hogy Mussolini biztosította Chamberlaint, miszerint kész latbavetni befolyását Franco-nak.

Komoly európai bonyodalmak előtt

London, június 28. A Daily Telegraph barcelonai értesülése alapján arról ír, hogy a köztársasági kormány bármilyen lépésekkel

is szándékoszik megtorolni a nemzetiek bombázásait, de a nemzetiek által meghódított területek polgári lakosság által lakott területeket nem fogják bombázni. A lap úgy véli, hogy mivel sem Barcelona, sem Franco nem hajlandók engedményekre, a spanyol polgárháború komoly európai bonyodalmak előidézője lehet.

Anglia visszavonja burgosi ügyvivőjét

London, június 28. Az angol lapok arról írják, hogy Hougson burgosi angol diplomáciai ügyvivő Londonba érkezett jelentéstétel végett és valószínűleg nem tér vissza állomáshelyére. Az angol sajtó úgy véli, hogy a kormány ezzel a ténnyel a burgosi kormánnyal szembeni elégedetlenségét akarja kifejezni.

Az Északamerikai Egyesült Államokban is bevezették a 40 órás munkahetet

Washington, június 28. Az Északamerikai Egyesült Államok politikai és társadalmi életében ismét jelentős törvényalkotás jelzi a roosevelti elgondolás és program megvalósításának útját. Mint Washingtonból jelentik, Roosevelt elnök tegnap aláírta azt a törvényt, amely 40 órás munkahetet állapít meg az ipai és kereskedelmi vállalatok számára. Az új rendszert egyelőre három évre vezették be. Franciaország után az Unio a második állam, ahol a 40 órás munkahetet bevezették.

Nagyszabású utépités a Jiul völgyében

Bucuresti, június 28. Macovei mérnök inspekciós körútja során tegnap a Bumbești-Livezeni vonalat tekintette meg a Jiul völgyében. Ez az új vonal fog összeköttetést teremteni az ardeali szentételepek és Oltenia között. Ezenkívül hadászati és gazdasági szempontból is fontos ez az új vonal. Hosszúsága nem haladja meg a 30 kilométert, de számos természetes akadálytornyosul utjában és 36 alagutat kell fúrni 6421 méter hosszúságban, 181 hidat és viaduktot kell verni 1938 méter hosszúságban. A munkálatokat öt szakaszban a következő vállalatok végzik: Ing. Tibérius Eremia, Edilitatea, Ing. N. Mares, Ing. C. Vasileciuc és Ing. Prager. Ezen az utszakaszon egy kilométernyi vasut 40 millió lejbe kerül. Macovei mérnök megelégedését nyilvánította a látottak felett.

Sidorovici Országőr-parancsnok a nemzetközi munkakongresszuson

Róma, június 28. (Rador). A Capitolumon lévő Augustia teremben ma reggel nyit meg a „Lavoro Eggiója“ nemzetközi kongresszus, amelyen részt vesz Teofil Sidorovici, az Országőrszervezet főparancsnoka, mint az ifjúsági bizottság elnöke. Sidorovici megbeszélést folytatott Staraceval, a fasiszta párt főtitkárával és Robert Ley-jel, a német delegáció vezetőjével.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

-BUN DE IMPRIMAT

Bratcan

parkirozott árnyas kertben a Körsparton kellemesen nyaralhat. Kintünő ort. kóser ellátás. Diétásokat is elfogad. Mérsékelt árak. LADNEREK.

Taxa postală plătită în m. No. 244716/7
10. Telefon: Havonta 110
évre 600, cu
földre:
félévre 1.
Hirdetésel.
„UJ KEI
banati zsi.
ja, Okkrein.
forrás megj.

Városok

A román városok nem szusa. A v. delegátusok sénék, higie bizonyára eg állítani a fej előmozdításán. A kulturre e kongresszus nyitunk száma kongresszusok tervek előva kultúra és ezrede áll sz. Bár a föld minden civil megélhetés méhéből buzo ban a város pontja, ahol maga jelleg ütökzik a eg dasági fejlett. Ma, amiko irányzatok a elsőbbségét az urbánus ben, nem ind döntő jelentő főleg pedig beri haladás. Ennek a falai között szeti remeke zonyágai, társadalmi és a falu és a hatással volt. A falu, a küi bizonyár nagy városok. De a tech fokán, mely zásait a váro szellemi tar került egym különbségeka jainkban is.

Ha napjaink politikai int kivizsgálás, állapításra j eok legtöbbje tósti lappang rősi lélek r harcát a vid gondolat emb detleges képz. Nem véletl mozgalom ág főleg pedig a kapitalistái é pénzügyi fejl és számára irányítja „es. A város és erősen állja országokban ellenesség t hatalmat.

Mert az ig sokban össze ban, szellen fórumain, kö nak az emb városi, urb képek a n akik a techn egy ország, dominálják. Nem kétsé zik, az a vá melesi rends szat termelén a városol. Sőt mi föl minden idők szót emelt m gei teljesen képviselőtere. Am a váro minden tul fogultság vét meg mellet ayait: a nag